

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

Jure Pirš

Ljubljana, 2008

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Pedagoška smer
Kondicijsko treniranje

ORGANIZACIJSKA SHEMA ATLETSKEGA TEKMOVANJA V ATLETSKEM DRUŠTVU ALMONT

Diplomsko delo

MENTOR:

Izr. prof. dr. Branko Škof

SOMENTOR:

Dr. Edvard Kolar

REZENCENT:

Izr. prof. dr. Jakob Bednarik

Avtor dela:

JURE PIRŠ

Ljubljana, 2008

Zahvala:

Zahvalil bi se staršema Maksimiljanu in Branki Pirš za vso podporo in vzpodbudo v času študija.

Zahvalil bi se gospodu Gabrijelu Ambrožiču in gospodu Martinu Steineru iz Atletske zveze Slovenije za strokovno svetovanje in pomoč pri zbiranju literature in pripravi diplomskega dela.

Zahvalil bi se somentorju dr. Ediju Kolarju in mentorju dr. Branku Škofu za svetovanje in pomoč pri diplomskem delu.

Ključne besede: atletika, športna prireditev, organizacijska shema, Mednarodna atletska liga, Atletsko društvo Almont, tekmovanje, oportunistni strošek,

Organizacijska shema atletskega tekmovanja v AD Almont

Jure Pirš

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2008

Pedagoška smer, Kondicijsko treniranje

Število strani: 74; število preglednic: 20; število virov: 19; število prilog: 3; število slik: 2;

IZVLEČEK:

Osnovni cilj in namen diplomskega dela je bil predstaviti organizacijsko shemo atletskega tekmovanja v Atletskem društvu Almont. Največje tekmovanje, ki ga društvo organizira, je miting mednarodne atletske lige za Veliko nagrado Vzajemne, ki poteka vsako leto v mesecu maju. Na primeru organizacije tega mitinga je bila predstavljena organizacijska shema tekmovanja. V njej so zajete posamezne službe pri organizaciji tekmovanja s svojimi obveznostmi in nalogami, ki jih opravljajo. Predstavljena je Mednarodna atletska liga z vsemi standardi, merili, predpisi in sistemom točkovanja. V diplomskem delu je zajet tudi pogled v ekonomični vidik tekmovanja in primerjava z drugimi organizatorji atletskega tekmovanja. Organizacija mitinga v Slovenski Bistrici pomeni promocijo domačih atletov in društva. Atletski miting je popolnoma uspel, organizacija tekmovanja je bila na visokem nivoju. Nastopilo je 195 atletov iz Slovenije, zaradi dobrih rezultatov atletov je bil medijski odziv zelo dober. O tekmovanju je bila objavljena petnajstminutna reportaža na drugem programu nacionalne televizije. Želje za prihodnost so pridobitev in izobraževanje domačih atletskega sodnikov in v organizacijo tekmovanja vključiti še večje število ljudi. Cilj v prihodnosti predstavlja organizacija mitinga v večernem terminu pod reflektorji z dopolnilnim programom. Delo je monografskega tipa, uporabljena je bila deskriptivna metoda zbiranja podatkov. Za ekonomski vidik tekmovanja je bila uporabljena analiza stroškov in koristi in izračunan je bil indeks donosnosti brez diskontne stopnje za posamezno tekmovanje. Pomembni deli predstavljajo lastne izkušnje pri organizaciji, želje in cilji za prihodnost organizacije atletskega tekmovanja v Slovenski Bistrici.

KEY WORDS: athletics, sports event, organization chart, international athletic league, athletic club Almont, competition, opportunity costs

Organization chart of athletic tournament in Athletic club Almont

Jure Pirš

University of Ljubljana, Faculty of Sport, 2008

Sport's training, Training for physical fitness

Pages: 74; tables: 20; sources: 19; supplements: 3; pictures: 2;

ABSTRACT:

The purpose of my diploma paper was to present an organization chart of athletic tournament in Athletic club Almont. The biggest competition organized by this club is an international athletic league meeting for the Great award by Vzajemna, which takes place in May every year. Organization of this meeting was used to present the organization chart of the competition. All the services with different tasks and obligations that were involved in the organization of the competition were described there, as well as International athletic league with all standards, criteria, regulations and point system. There is also an economic aspect of the competition and a comparison with other organizers of athletic meetings. The organization of a tournament in Slovenska Bistrica is a good promotion for our athletes and the club. Athletic meeting was organized on a high level and turned out as really successful. Over 195 athletes from Slovenia were there to compete and because of good results the news appeared in several public media. National television also showed a documentary about this competition. Expectations for the future include training of local athletic judges and attracting as many new members as possible. The goal is also an organization of a floodlit meeting at night with additional program. This diploma paper is of monographic type; the method of researching is descriptive. To explain the economic aspect of the competition I used an analysis of the costs and profits and there is an index of profitability without discount rate for each competition. My experiences in this organization, wishes and goals for the future of organizing athletic meetings in Slovenska Bistrica represent the most important part of this diploma paper.

KAZALO VSEBINE:

1.0 UVOD	1
2.0 PREDMET	2
2.1. ZGODOVINSKI RAZVOJ ATLETSKIH TEKMOVANJ.....	2
2.2. ZGODOVINA TEKMOVANJ V SLOVENIJI PRED OSAMOSVOJITVIJO.....	4
2.3. ATLETSKA TEKMOVANJA PO OSAMOSVOJITVI	4
2.4. TEKMOVALNI SISTEM	5
2.5. RAZPISI TEKMOVANJ IN MERILA ZA NASTOPE	8
2.6. MEDNARODNO ZDRUŽENJE ATLETSKIH FEDERACIJ (IAAF), EVROPSKA ATLETSKA ZVEZA (EAA), ATLETSKA ZVEZA SLOVENIJE (AZS)	9
2.7. ORGANIZACIJA ŠPORTNE PRIREDITVE	10
2.8. ZGODOVINA ATLETSKEGA DRUŠTVA ALMONT	12
2.9. MEDNARODNA ATLETSKA LIGA, VELIKA NAGRADA AZS.....	13
2.9.1. Cilji Velike nagrade AZS.....	14
2.9.2. Obveznosti AZS glede pomoči pri izvedbi	15
2.9.3. Obveznosti organizatorja glede izvedbe VN AZS.....	16
2.9.4. Pravila VN AZS.....	16
2.10. SEZNAM ORGANIZATORJEV MEDNARODNE ATLETSKE LIGE V LETU 2007	16
2.11. POTREBNI POGOJI ZA IZVEDBO »VELIKE NAGRADA AZS«	17
2.12. EKONOMSKI VIDIK TEKMOVANJA (ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI)	19
2.12.1. Sponzoriranje športne prireditve.....	19
2.12.2. Sponzorstvo in donatorstvo športnih tekmovanj	20
2.13. ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI	21
3.0 PROBLEM	24
4.0 CILJI IN METODE DELA	26
5.0 ORGANIZACIJSKA SHEMA ATLETSKIH TEKMOVANJ V ATLETSKEM DRUŠTVU ALMONT	27
5.1. PRIMER KANDIDATURE ZA IZVEDBO TEKMOVANJA IN OBLIKOVANJE ORGANIZACIJSKEGA ODBORA ZA LETO 2007	27
5.2. VODSTVO TEKMOVANJA.....	29
5.3. SHEMA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA	31
5.4. POSAMEZNE SLUŽBE TEKMOVANJA	32
5.4.1. Sodniška služba	32
5.4.2. Tehnična služba	40
5.4.3. Sekretariat tekmovanja.....	40
5.4.4. Prijavnica	42
5.4.5. Proglasitve.....	43
5.4.6. Merjenje in obdelava podatkov.....	43

5.4.7. Napovedovalec.....	44
5.4.8. Pritožbena komisija	44
5.4.9. Zdravstvena služba	44
5.4.10. VIP.....	45
5.4.11. Akreditacija	45
5.4.12. Novinarji	45
5.4.13. Reditelji.....	45
5.5. GOSTINSKA PONUDBA.....	46
5.6. SPONZORJI ORGANIZATORJA TEKMOVANJA.....	46
5.7. ŠTEVILO LJUDI, KI SO SODELOVALI PRI ORGANIZACIJI TEKMOVANJA .	48
5.8. OBJEKT	48
5.9. MEDIJI	49
5.10. ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI TEKMOVANJA	50
5.11. PRIMERJAVA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA IN EKONOMSKI VIDIK Z DRUGIMI ATLETSKIMI DRUŠTVI	53
6.0 ANALIZA IZPELJAVE TEKMOVANJA	57
6.1. ANALIZA ORGANIZACIJSKE SHEME	59
6.2. O MEDNARODNI ATLETSKI LIGI	62
6.3. DOPOLNILNI PROGRAM	64
6.4. PREDLOGI ZA NAPREJ	65
7.0 SKLEP.....	67
8.0 LITERATURA.....	70
9.0 PRILOGA	71
PRILOGA 1: RAZPIS 6. MEDNARODNEGA ATLETSKEGA MITINGA(1. TEKMOVANJE ZA VELIKO NAGRADO AZS).....	71
ATLETIKA V NOVI PODOBI.....	71
RAZPIS 6. MEDNARODNEGA ATLETSKEGA MITINGA	71
PRILOGA 2: ORGANIZACIJSKI ODBOR V ATLETSKEM DRUŠTVU ALMONT ZA VELIKO NAGRADO AZS	72
PRILOGA 3: TEHNIČNA NAVODILA ZA TEKMOVALCE IN TRENERJE	73

KAZALO PREGLEDNIC, SLIK, PRIKAZA:

Preglednica 1: Razvoj atletskih tekmovanj v 19. in v 20. stoletju (Quercetani, 2001).....	3
Preglednica 2: Velika atletska tekmovanja v Sloveniji po osamosvojitvi (Račič, 2005).....	5
Preglednica 3: Starostne kategorije v tekmovalnem sistemu AZS (Ambrožič & Peternelj, 2007)	7
Slika 1: Logotip mednarodne atletske lige za veliko nagrado zavarovalnice Vzajemne 2008.....	14
Slika 2: Logotip mednarodne atletske lige za veliko nagrado AZS	15
Preglednica 4: Seznam organizatorjev mitingov mednarodne atletske lige v letu 2007.....	16
Preglednica 5: Nagrade v točkovanju za veliko nagrado AZS (Steiner, 2005).....	19
Prikaz 1: Enačba za izračun indeksa donosnosti investicijskega projekta.....	23
Preglednica 6: Shema organizacijskega odbora (Ambrožič & Peternelj, 2007).....	28
Preglednica 7: Shema organizacije tekmovanja, povzeta iz Razpisov tekmovanj in meril v letu 2007 (Ambrožič & Peternelj, 2007).....	31
Preglednica 8: Shema sodniške službe z vsemi žirijami, povzeto iz Razpisov tekmovanj in meril za leto 2007	33
(Ambrožič & Peternelj, 2007).....	33
Preglednica 9: Shema sodniške službe AD Almont na mitingu za Veliko nagrado AZS.	34
Preglednica 10: Spisek naprav za pripravo tekališča v primerjavi z MEPO 1997.....	35
Preglednica 11: Spisek naprav za pripravo skoka v višino v primerjavi z MEPO 1997	36
Preglednica 12: Spisek naprav za pripravo meta krogle v primerjavi z MEPO 1997.....	36
Preglednica 13: Spisek naprav za pripravo skoka v daljino v primerjavi z MEPO 1997	37
Preglednica 14: Spisek naprav za pripravo meta kladiva v primerjavi z MEPO 1997	38
Preglednica 15: Spisek naprav za pripravo meta kopja v primerjavi z MEPO 1997	39
Preglednica 16: Shema delovanja tehnične službe AD Almont na mitingu za veliko nagrado Vzajemne 2007	41
Preglednica 17: Pregled sponzorjev organizatorja, njihov prispevek in namembnost prispevka	50
Preglednica 18: Pregled donatorjev organizatorja, njihov prispevek in namembnost prispevka	50
Preglednica 19: Pregled stroškov organizacije tekmovanja v AD Almont.....	51
Preglednica 20: Primerjava organizacije tekmovanja in ekonomski vidik	53

1.0 UVOD

Zgodovina atletike na Slovenskem sega v začetke 20. stoletja, ko so potekala prva atletska tekmovanja. Tekmovanja so bila izraz dela atletske delavcev in društev, ki so takrat delovala. Na razvoj lahko pogledamo iz perspektive rezultatov atletov in organiziranja tekmovanj. Celotni sistem od atletov do kadra in sodnikov ter drugih delavcev se je skozi stoletje razvijal in dopolnjeval. Novo poglavje se je odprlo v času osamosvojitve. Atleti so osvojili številne medalje na velikih tekmovanjih in dali samemu športu še večjo veljavo. Atleti, kot so Brigita Bukovec, Brita Bilač, Gregor Cankar, so poskrbeli za odlične rezultate in medalje ter prinašali veselje z velikih tekmovanj v devetdesetih letih. V Sloveniji so bila organizirana številna mednarodna atletska tekmovanja, med katerimi velja za največjo Mladinsko evropsko prvenstvo v Ljubljani leta 1997. Zadnji uspehi atletov, kot so Primož Kozmus, Jolanda Čeplak, Matic Osovnikar, Marija Šestak in Miran Vodovnik dajejo mladim atletom novi zagon in motiv za trdo delo, ki prinese uspešne rezultate. Tako skrbijo za promocijo in ugled atletike v slovenskem prostoru ter dajejo motivacijo za ukvarjanje s tem športom.

Organizacija atletskega tekmovanja daje pogled iz druge perspektive. Ta ima podobne lastnosti kot atletske treninge. Trdo delo, disciplina, organiziranost in izkušnje so elementi, ki dajejo povezanost med atletom in organizatorjem. V tem športu vsi stremijo k enemu cilju, to je doseg čim boljšega rezultata, za katerega delajo in trenirajo. Rezultat atleta je rezultat treninga, rezultat organizatorja pa je uspešna izpeljava tekmovanja. Oba dejavnika sta tesno povezana med sabo.

Atletika predstavlja kraljico športov. V njej najdemo dosežke posameznikov in so izraz trdega dela, treninga in dolgoletnega športnega razvoja. Mednarodna atletska zveza izvaja promocijo atletike po celem svetu. S tekmovanji na mednarodnem, državnem in klubskem nivoju se širi njen pomen in ugled športa. K promociji so pripomogli tudi mediji, televizijska gledanost in gledalci, ki napolnijo atletske stadione do zadnjega sedeža.

V tem diplomskem delu želim prikazati organizacijo atletske športne prireditve. Ta predstavlja odgovornost organizatorja, da tekmovanje izpelje korektno in objektivno za vse nastopajoče. Pogoji in odnos ljudi, ki organizirajo tekmovanje in sodijo na njem, morajo biti za vse enaki in objektivni. Tekmovanje mora biti organizirano po predpisih in pravilih, ki veljajo za takšno organizacijo tekmovanja. Organizatorji morajo biti izkušeni z znanjem, poštenostjo in preciznostjo. Delati morajo s srcem in dušo.

2.0 PREDMET

2.1. ZGODOVINSKI RAZVOJ ATLETSKIH TEKMOVANJ

Zgodovina atletike sega nazaj v razvoj človeštva, ko se je človek še branil in napadal. Že od vsega začetka človeštva v njem segajo tendence, da testira svoje zmožnosti in sposobnosti. Athlos pomeni v grškem prevodu borec. Začetki atletskih tekmovanj segajo že v čas 3500 let pred našim štetjem, v čas Egipčanov, ko so bili nekateri elementi (dejavnosti), ki danes spadajo v atletiko, del njihove civilizacije. Predstavljala je pomemben del vadbe in samega načina življenja. Določeni viri navajajo, da je atletska vadba predstavljala pomembno vlogo v življenju tudi v oddaljeni Aziji (Quercetani, 2001).

Zgodovina atletskih tekmovanj sega v Grčijo in Irsko. Tekmovanja v Grčiji so potekala že 1000 let pred našim štetjem in so bila povezana z vaškimi festivali in obredi. V zgodovini tekmovanj je vsem znan razvoj olimpijskih iger v antični Grčiji že leta 1222 pred našim štetjem. Grki so že pred temi igrami imeli svoje igre, ki so jih prirejale posamična mesta. V Atenah so potekale panatenske igre, pitijske v Delfih, nemejske v Nemeji in istmijske v Istmiji. Olimpijske igre so veljale za največji praznik grškega naroda, praznik grške kulture, praznik miru in sprave med grškimi plemeni. Na igre so se pripravljali 10 mesecev in vodili so jih sodniki – helanodiki, ki so jih izbrali najvišji državni uradniki. Najpomembnejša disciplina atletike je bila pentatlon (tek, skok v daljino, met kopja, met diska in rokoborba). Igre v Olimpiji so trajale več kot 1200 let (Šugman, 1997).

Na Irskem so leta 899 pred našim štetjem potekale Lugnasove igre, kasneje preimenovane v Tailtenove igre. Discipline so bile skok v višino, skok s palico, metanje kopja in kamenja. Igre so potekale meseca avgusta. Skozi leta so bila tekmovanja organizirana v obliki vojaških turnirjev in se tako ohranila skozi vsa stoletja. K razvoju oblik tekmovanja je veliko prispevala britanska celina, ki je gostila prva tekmovanja na šolski in državni ravni (Quercetani, 2001).

Zadnje olimpijske igre so bile organizirane leta 393 po našem štetju. Leta 426 po našem štetju je rimski cesar Teodosij igre prepovedal. Od 4. do 16. stoletja ponikne športni pomen in tudi pomen atletike. V srednjem veku je glavno vlogo igrala cerkev in pritisk religije ter njeni nazori, ki so zavirali pomen športnega udejstvovanja. V obdobju fevdalizma je gibanje za telo ponovno pričelo dobivati pomen (Tomič, 1982).

Na evropskem kontinentu se je šport prenašal skozi viteške in vojaške turnirje. Atletika, podobna današnji, se je razvijala na britanskem otočju. V 12. stoletju so v

Londonu obstajala območja, kjer so se ljudje različnih slojev merili v tekih, skokih in metih. Šport je imel pri njih drugačen pomen kot v ostali Evropi.

Kralj Henrik VII. (1508 – 1547) je veljal za najhitrejšega tekača v svojem narodu. Oblika atletskega udejstvovanja je na Škotskem igrala pomembno vlogo na različnih festivalih, nekateri od teh so se ohranili do danes. V Veliki Britaniji je bil med 17. in 19. stoletjem zelo popularen pedestrianizem (v slovenskem prevodu pomeni pešačenje). Pod tem imenom so bila organizirana tekmovanja v hoji in teku na različne razdalje in izvajale so se v različnih oblikah. Vpliv krosa in teka je začel igrati pomembno vlogo v življenju ljudi. Iz teh tekmovanj so se v prihodnje začele razvijati organizacije atletskega tekmovanja, ki so potekala na angleških javnih šolah in univerzah. Temelji organizacije so se zgradili sredi 19. stoletja, ko so bila organizirana prva tekmovanja na šolah in univerzah (Quercetani, 2001).

Preglednica 1: Razvoj atletskega tekmovanja v 19. in v 20. stoletju (Quercetani, 2001)

Leto	Tekmovanje
1837	1. Medrazredno tekmovanje, Eton College, Anglija
1849	1. Atletski miting, Kraljeva vojaška akademija, Sandhurst, Anglija
1864	1. Medatletsko tekmovanje univerz Oxford&Cambridge, Oxford **
1866	1. Državno prvenstvo Anglije, Amaterski atletski klub Beaufort House, London
1896	1. Moderne olimpijske igre, Atene
1903	1. Mednarodno prvenstvo v krosu, Glasgow (sodelovale države Britanske celine)
1913	1. Vzhodnoazijske igre, Manila
1914	Sprejeta prva tehnična navodila za organizacijo mednarodnih tekmovanj in beleženje v listo rekordov na 3. kongresu IAAF
1919	1. Južnoafriško prvenstvo, Montevideo
1923	1. Mednarodne študentske igre, Pariz
1931	1. Balkanske igre v Sofiji
1934	1. Evropsko prvenstvo v Torinu
1940	Prvo posneto atletsko tekmovanje, dvoransko prvenstvo, Madison Square Garden, New York
1951	1. Panameriške igre, Buenos Aires 1. Azijske igre, New Delhi 1. Mediteranske igre, Aleksandrija
1966	1. Evropske dvoranske igre (od leta 1970 preimenovane v Dvoransko evropsko prvenstvo), Dortmund
1977	1. Svetovni pokal, Dusseldorf (prvič izpeljano avtomatsko merjenje časov s teki do 400 m)

1983	Prvo svetovno atletsko prvenstvo, Helsinki
1985	Prva izvedba IAAF/Mobil Grand Prix mitingov
1986	Prvo mladinsko svetovno prvenstvo, Atene
1987	Prvo dvoransko svetovno prvenstvo, Indianapolis
1998	Začnejo se tekmovanja za Zlato ligo, serije največjih atletskih mitingov

2.2. ZGODOVINA TEKMOVANJ V SLOVENIJI PRED OSAMOSVOJITVIJO

Začetki atletike segajo v Sokolsko organizacijo konec 19. stoletja v Novem mestu. Leta 1904 je bilo izpeljano atletsko tekmovanje v Celju. Prvo prvenstvo Slovenije je potekalo leta 1920 v Ljubljani na igrišču Ilirije v Spodnji Šiški, kjer je bila ustanovljena atletska sekcija Ilirija. Leta 1921 je bila v Ljubljani ustanovljena Jugoslovanska lahkoatletska zveza, v katero je bilo včlanjenih 5 klubov iz Slovenije. Leta 1922 je potekalo prvo žensko prvenstvo Slovenije. Leta 1925 je v Ljubljani potekalo prvo mednarodno tekmovanje (ženski dvoboj ČSR – Jugoslavija). V času med vojno ni bilo atletske dejavnosti. Leta 1945 je bil ustanovljen lahkoatletski odbor pri Fizikulturni zvezi Slovenije in izpeljana so bila prva tekmovanja v Ljubljani in Mariboru. Leta 1946 je v Ljubljani potekalo Prvenstvo Jugoslavije. Prvo povojno prvenstvo Slovenije je bilo izpeljano leta 1947 v Celju. Leta 1956 je v Ljubljani potekalo prvo dvoransko prvenstvo Slovenije. Leta 1965 je bil prvič izveden atletski pokal za srednje šole, leto kasneje pa še za osnovne šole. Leta 1976 so bile v Celju organizirane Balkanske igre, leta 1986 pa v Ljubljani (Račič, 2005).

2.3. ATLETSKA TEKMOVANJA PO OSAMOSVOJITVI

Z ustanovitvijo Atletske zveze Slovenije se je nadaljevalo in izpopolnjevalo delo na področju atletske dejavnosti. Nadaljevale so se organizacije atletskih tekmovanj po vsej državi na ravni mednarodnih in državnih tekmovanj, mitingov, šolskih prvenstev in krosov.

Leta 1994 je bil v Ljubljani organiziran Pokal Bruno Zauli. Leta 1995 je v Velenju potekal Evropski pokal za moške in ženske. Leta 1997 je bilo v Ljubljani organizirano Mladinsko evropsko prvenstvo. Leta 1999 je v Velenju potekalo Evropsko prvenstvo v krosu. Leta 2001 je bilo organizirano Evropsko prvenstvo v gorskem teku na Krvavcu. V Mariboru je bil trikrat organiziran Evropski pokal v mnogoboju, mednarodni mitingi so vsako leto potekali po Sloveniji v Ljubljani, Velenju, Celju, Novi Gorici, Kranju in Brežicah.

V naslednji preglednici so zajeta velika atletska tekmovanja, ki so potekala v Sloveniji po osamosvojitvi. Tukaj gre za tekmovanja, ki so bila organizirana na nivoju nastopanja državne atletske reprezentance.

Preglednica 2: Velika atletska tekmovanja v Sloveniji po osamosvojitvi (Račič, 2005)

LETO	DATUM	KRAJ	RANG TEKMOVANJA	SPOL
1992	12. september	Celje	Četverboj (CRO – HUN – SLO – SVK)	ženske in moški
1994	11. – 12. junij	Ljubljana	Evropski pokal II. Liga	ženske in moški
1995	10. – 11. junij	Velenje	Evropski pokal II. Liga	ženske in moški
1996	26. maj	Ljubljana	Šesterboj (AUT – BEL – HUN – IRL – POL – SLO)	ženske in moški
1997	24. – 27. julij	Ljubljana	Mladinsko evropsko prvenstvo	ženske in moški
1997	18. maj	Celje	Šesterboj (AUT – BEL – HUN – IRL – RUM – SLO)	ženske in moški
1999	23. maj	Ljubljana	Peterboj (AUT – CRO – IRL – HIN – SLO)	ženske in moški
1999	12. december	Velenje	Evropsko prvenstvo v krosu	ženske in moški
2000	10. junij	Ljubljana	Šesterboj (AUT – CRO – ITA – HUN – ROM – SLO)	ženske in moški
2001	3. junij	Ljubljana	Peterboj (CRO – HUN – SLO I – SLO II – SUI)	ženske in moški
2001	1. junij	Cerklje	Evropsko prvenstvo v gorskem teku	ženske in moški
2002	1. junij	Ljubljana	Šesterboj (CRO – HUN – ITA – SLO I – SLO II – SVK)	ženske in moški
2003	1. junij	Ljubljana	Šesterboj (CRO – HUN – ITA – SLO I – SLO II – SCO)	ženske in moški
2003	21. – 22. junij	Velenje	Evropski pokal I. liga	ženske in moški

2.4. TEKMOVALNI SISTEM

Tekmovalni sistem se je vrsto let oblikoval s pomoči trenerjev, atletov in atletske delavce. Bogata kratka zgodovina organizacij atletske tekmovanj po osamosvojitvi govori, da se je tudi na tem področju naredilo veliko. S pomočjo tekmovanj se je razvijala slovenska atletika, atleti in njihovi rezultati, ki so jih pripeljali do današnjega

slovesa. Z delovanjem mednarodne lige se je uresničila dolgoletna želja o takšnem sistemu tekmovanj v Sloveniji, kar je popestrilo tekmovalni urnik in izboljšalo pogoje atletov za doseganje vrhunskih dosežkov (Ambrožič, 2007).

Tekmovalni sistem Atletske zveze Slovenije je definiran z mednarodnim koledarjem. Tekmovanja so postavljena tako, da ni možno spreminjati datumov, kakor tudi disciplin in urnika tekmovanja. Za vodenje tekmovalnega sistema je odgovorna tekmovalna komisija Atletske zveze Slovenije. Tekmovalni sistem nastaja, se razvija, dopolnjuje in spreminja s sodelovanjem s Strokovnim svetom AZS. Celoten prvenstveni sistem tekmovanj (posamična, pokalna in ekipna tekmovanja v dvorani in na prostem, mitingi, ulični teki in krosi) ter propozicije so zapisana v vsakoletnih Razpisih tekmovanj AZS, pravila za izvedbo tekmovanj pa določajo Pravila za atletska tekmovanja (Ambrožič, 2007).

Tekmovalni sistem je namenjen atletom in gledalcem. Kvaliteten tekmovalni sistem zahteva analizo za vse starostne kategorije na vseh nivojih, ki jo je potrebno opraviti s Strokovnim svetom AZS (Ambrožič, 2007).

Vrste atletske tekmovanj v Sloveniji (Ambrožič, 2007):

1. **Posamična prvenstva na prostem**; so osnova tekmovalnega sistema s standardnimi disciplinami in omogočajo izbor tekmovalcev za nastope na večjih tekmovanjih. Tekmovanja potekajo za vse starostne kategorije.
2. **Pokalna tekmovanja**; obstajajo dvodnevni programi tekmovanj za vse starostne kategorije.
3. **Ekipna tekmovanja**; potekajo člansko, mladinsko in pionirsko ekipno tekmovanje. Namen teh tekmovanj je krepiti klubski duh, povečati razvoj klubske atletike in možnost nastopa za vse atlete.
4. **Mnogobojska tekmovanja**; potekajo posamična in ekipna prvenstva za vse starostne kategorije.
5. **Tekmovanja najmlajših atletov**; predstavljajo temelj delovanja klubov in AZS. Klubi namenjajo vedno večjo pozornost tem tekmovanjem, tekmovanja so bolj regionalnega značaja in sodelovanja med klubi. Po številu nastopajočih je teh atletov največ. Tej vrsti tekmovanja je potrebno dati animacijski pomen.
6. **Dvoranska tekmovanja**; v Sloveniji imamo štiri atletske dvorane, ki nudijo kvalitetne pogoje za vadbo in izvedbo tekmovanj v kratkih tekih in skokih. Potekajo dvoranska prvenstva za vse kategorije.
7. **Mitingi za veliko nagrado Vzajemne**; mitingi za veliko nagrado so leta 2006 doživeli popolno upravičenost. Mitingi potekajo v seriji z nagradnimi skladi na posameznih tekmovanjih. Leta 2008 se je tekmovanje razširilo v Avstrijo in Italijo. Mitingi veljajo za članske selekcije in mladince, pionirji lahko nastopijo v predtekmovalnem delu mitinga.

8. **Krosi, cestni in ulični teki**; krosi so sestavni del tekmovalnega sistema, kateremu pa se v zadnjem času posveča premalo pozornosti in jim bi bilo potrebno dati večjo pozornost. V Sloveniji obstaja cela vrsta cestnih in uličnih tekov na različnih razdaljah. Predstavljajo enega od načinov animiranja mladih in starejših za atletiko in možnost pridobivanja dodatnih organizatorjev.
9. **Šolska atletika**; že vrsto let obstaja razvejan sistem šolskih tekmovanj za OŠ in SŠ (posamična in ekipna tekmovanja, krosi, ulični teki, gorski tek). Šolska tekmovanja potekajo na občinskem in regionalnem nivoju, zaključijo se z republiškim finalom. Atletska zveza sodeluje z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport kot enakovreden partner, saj pripravlja strokovna izhodišča, vodi koordinacijo tekmovanj, delegira sodnike in prevzema del finančnih stroškov.
10. **Druga tekmovanja**; v okviru AZS sodelujeta Združenje za gorske teke in Združenje veteranov, ki vodita tekmovalni sistem po svojih pravilih, seveda usklajen s statutom AZS.

Že od osamosvojitve naprej se je tekmovalni sistem izpopolnjeval in gradil, kar je prineslo dvig ranga tekmovanja, uspešno organizirana tekmovanja na visokem nivoju in priznanja Mednarodne atletske zveze. Stališče tekmovalne komisije atletske zveze Slovenije je, da mora biti za vse range tekmovanja enak pristop in je potrebno zagotoviti minimalne kriterije, ki so navedeni v Razpisih tekmovanj. Pri članskem državnem prvenstvu, atletske pokalu in mitingih mednarodne lige pa je potrebno dodati k organizaciji še nekaj več za ugled in dvig kvalitete tekmovanja. Vsak organizator se mora potruditi, da je tekmovanje dobro organizirano, medijsko in finančno pokrito.

Naslednja preglednica prikazuje starostne kategorije, ki veljajo za tekmovalni sistem atletske tekmovanj. Vsako starostno kategorijo določajo leta starosti. Po številu atletov so najbolj številčne mlajše starostne kategorije, število atletov do članske kategorije počasi upada.

Preglednica 3: Starostne kategorije v tekmovalnem sistemu AZS (Ambrožič & Peternelj, 2007)

starostna kategorija	starost v letih
1. Člani in članice	20 let in starejši
2. Mlajši člani in mlajše članice	20, 21, 22 let
3. Starejši mladinci in starejše mladinke	18 in 19 let

4. Mlajši mladinci in mlajše mladinke	16 in 17 let
5. Pionirji in pionirke (U-16)	14 in 15 let
6. Pionirji in pionirke (U-14)	12 in 13 let
7. Pionirji in pionirke (U-12)	11 let in mlajši

2.5. RAZPISI TEKMOVANJ IN MERILA ZA NASTOPE

Atletska zveza Slovenije izda pred vsako sezono Razpise tekmovanj in merila za nastope v tekočem letu. V tem priročniku najdemo koledar vseh slovenskih in pomembnejših tujih tekmovanj, merila za nastope na tujih tekmovanjih, kriterije nacionalnih panožnih ekip, atlete s pogodбами za tekočo sezono, splošne odločbe prvenstvenih tekmovanj, posamična, pokalna in ekipna prvenstva Slovenije, mitinge za veliko nagrado, tekmovanja v gorskih tekih in tekmovanja združenja veteranov, šolska tekmovanja ter ostale podatke (naslovi atletskih organizacij, sodniških zborov, delegatov, seznam objektov itd.) (Ambrožič & Peternelj, 2007).

Za organizatorje atletskih tekmovanj so predvsem pomembne točke pod členom splošne odločbe prvenstvenih tekmovanj, v katerih so podrobno zastavljeni vsi pomembni členi za organizacijo tekmovanj. Členi določajo starostne kategorije za tekočo sezono, pravico nastopanja za atlete, organizacijo atletskih tekmovanj, organizacijo mednarodnih tekmovanj, organizacijo ostalih tekmovanj, organizacijo tekmovanj v gorskih tekih, organizacijo veteranskih tekmovanj (Ambrožič & Peternelj, 2007).

Nas seveda podrobno zanimajo členi pod točko 4, ki predstavlja organizacijo atletskih tekmovanj.

Člen organizacije tekmovanj vsebuje naslednje točke:

- splošne določbe,
- razpise tekmovanj,
- datum in urnik tekmovanja,
- prijave,
- odjave,
- žrebanje in štartna lista,
- štartnina in prijavnica,
- obveznosti organizatorja,

- obveznosti udeležencev tekmovanja,
- ugovori in pritožbe,
- otvoritev tekmovanja in razglasitve,
- rezultati tekmovanja,
- zdravniška služba,
- kontrola dopinga,
- reklame,
- ocena tekmovanja,
- kazni.

Merila za nastope na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih so predpisana s strani Mednarodne atletske zveze (IAAF) in Evropske atletske zveze (EAA). Norma za nastop se lahko doseže na vseh tekmovanjih po koledarju IAAF, EAA in AZS (Atletska zveza Slovenije). Tekmovanja morajo potekati v skladu s Pravili za atletska tekmovanja, ki jih izda IAAF. Kandidati za mednarodna tekmovanja morajo nastopiti na svojih državnih prvenstvih, razen tistih, ki imajo v istem terminu zagotovljen nastop na mitingih IAAF (Ambrožič, Steiner & Peternelj, 2008).

2.6. MEDNARODNO ZDRUŽENJE ATLETSKIH FEDERACIJ (IAAF), EVROPSKA ATLETSKA ZVEZA (EAA), ATLETSKA ZVEZA SLOVENIJE (AZS)

Mednarodno združenje atletske federacij (IAAF) (leta 2001 preimenovana iz Mednarodne atletske zveze) je največja športna organizacija na svetu, ki jo sestavlja 213 nacionalnih zvez, med katerimi je tudi Atletska zveza Slovenije. Ustanovljena je bila leta 1913 in ima sedež v Monacu. IAAF sestavlja tudi šest kontinentalnih zvez (evropska, afriška, azijska, severno- in južnoameriška atletska zveza in Oceanija). Njena naloga je razvoj atletike na vseh področjih (od šolske, klubske, veteranske), skrbi za aktivno delovanje posameznih članic, razvoj trenerskega dela in sodniške službe, nudi možnost organiziranja atletske tekmovanj, gradnja objektov in nudenje opreme ter znanstvena in medicinska podpora atletskega razvoju. Razvojna komisija IAAF tesno sodeluje s svetovnimi strokovnjaki in je odgovorna za razvoj in nadziranje dejavnosti, ki so povezane z atletiko. Izvaja izobraževalne programe, izdaja tehnične publikacije, nudi svetovanje, finančno pomoč, znanstvene raziskave in vlaga denar v te razvojne programe. Uradni tekmovalni program IAAF-a vsebuje naslednja tekmovanja: svetovno prvenstvo, svetovno mladinsko prvenstvo, svetovno mlajše mladinsko prvenstvo, svetovno dvoransko prvenstvo, svetovni pokal, svetovni pokal v krosu, svetovni pokal v hitri hoji, mitingi zlate lige za Grand Prix, pokal v gorskem teku itd. Federacija ima svoje regionalne centre, ki skrbijo za razvoj atletike v posamezni regiji.

Evropska atletska zveza (EAA) promovira in spodbuja razvoj atletike v Evropi. V Evropi skrbi za organizacijo evropskih prvenstev in drugih atletske dogodkov (dvoransko prvenstvo, prvenstvo do 23 let, evropsko mladinsko prvenstvo, evropski klubski pokal, evropski klubski pokal v mnogoboju, pokali v krosu, gorskem teku in hitri hoji, Evropski pokal prve in druge lige itd). Spodbuja prijateljstvo in medsebojno sodelovanje med člani posameznih zvez, da zagovarjajo legalne vrednote in interese članov mednarodnega združenja atletske federacij (IAAF).

Atletska zveza Slovenije je bila ustanovljena 12. 6. 1948 v Ljubljani. Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je bila zveza sprejeta v članstvo IAAF leta 1993 na kongresu v Stuttgartu. Leta 1992 je bila soglasno potrjena kot polnopravna članica EAA (Evropska atletska zveza). Po osamosvojitvi leta 1991 je bila sprejeta v MOK – Mednarodni olimpijski komite s pomočjo OKS – Olimpijski komite Slovenije, katerega je tudi članica. Leta 1992 je bilo izvoljeno prvo vodstvo Atletske zveze Slovenije (Račič, 2005).

Članstvo atletske zveze v EAA in IAAF pomeni strukturno povezanost. Vsaka članica mora s sprejetjem v ti dve federaciji sprejeti tudi standarde, kriterije, pravila in obveznosti ter ugodnosti, ki jih članstvo v federaciji zahteva in nudi. Vse dejavnosti v zvezi z atletiko sprejema in določa IAAF, ki predstavlja najvišji organ v celotni strukturi. Izvajajo se razvojni programi, izobraževanja trenerjev, sodnikov, gradnja objektov po merilih in normativih, določa se tekmovalni sistem, metode doping kontrol, klasifikacija opreme. Atleti tekmujejo v skladu z atletske pravili, ki jih izdaja IAAF. Atletska zveza je del te strukture, ki sestavlja posamezno federacijo in njena dejavnost mora potekati v skladu z dejavnostmi IAAF-a.

Koledar atletske tekmovanj v Sloveniji pripravita Tekmovalna komisija in Strokovni svet Atletske zveze Slovenije. Strokovni svet skrbi za discipline tekmovanja, tekmovalna komisija za kraj in čas tekmovanja. Vsak opravi delo v skladu s svojimi pristojnostmi. Koledar se pošlje na Evropsko atletske zvezo še pred njeno konferenco. Tam se koledar atletske zveze umesti v okvirni koledar tekmovanj EAA-ja. Evropska atletske zveza koledar skoordina s koledarjem IAAF-a in se umesti v termin tekmovanj. Tako se tekmovanja med sabo ne prepletajo, saj imata EAA in IAAF svoja tekmovanja, na katera pošljejo posamezne članice svoje predstavnike.

2.7. ORGANIZACIJA ŠPORTNE PRIREDITVE

Tekmovanje je najbolj razširjena oblika prireditve v športu in temelji na enem izmed primarnih elementov športa, t. j. tekmi. Tekmovanje je merjenje (preverjanje) moči med posamezniki, moštvi ali ekipami, zato temeljijo tekmovanja na spoštovanju pravil in pravilnikov ter s tem zagotoviti regularnost tekmovanja (Šugman, 1995).

Vse podrobnosti v zvezi s tekmovanjem morajo biti dogovorjene in zapisane pred pričetkom tekmovanja, vsi udeleženci tekmovanja morajo biti s sprejetimi odločitvami seznanjeni, dogovorjena pravila pa se morajo obvezno spoštovati. Pravica do javnih shodov in javnih prireditev je podrobno urejena v zakonu o javnih shodih in javnih prireditvah. (Šugman, 1995)

Šport je v dobršni meri vpet v zakonske določbe o javnih prireditvah, zato morajo organizatorji prireditev – od najnižje do najvišje ravni – poznati predvsem splošno zakonodajo države, na območju katere bo prireditev izvedena ali potekala.

V Sloveniji javne prireditve oziroma njihovo organiziranost opredeljuje več dokumentov. Temeljni akt je Zakon o javnih zbiranjih (Ur. list RS št.113/2005, str. 12232) in Pravilnik o izvajanju Zakona o javnih zbiranjih. Državni zbor je leta 2005 objavil prečiščeno besedilo Zakona o javnih zbiranjih.

»Javna prireditev je vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur.« (4. člen, 2. točka; Zakon o javnih zbiranjih, 2005).

Organizator se mora obvezno držati Zakona o javnih zbiranjih. Društvo kot organizator mora posebej upoštevati izvajanje 4., 7., 8., 10., 11., 13. člena zakona. Organizator mora prireditev prijaviti, za njo dobiti dovoljenje, zakonsko so določene obveznosti in dolžnosti organizatorja prireditve. Prijave shodov oziroma prireditev po tem zakonu sprejema policijska postaja oziroma policijski oddelek ali policijska pisarna, na območju katere se organizira shod oziroma prireditev (8. člen, ZJZ-UPB2, 2005).

Prireditev se lahko izvede, ko dobi organizator dovoljenje s strani upravne enote. Organizator prireditve mora prireditev prijaviti najmanj pet dni pred pričetkom prireditve. Če organizator v določenem časovnem razdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev, na istem kraju organizira istovrstne prireditve, katere je po tem zakonu potrebno prijaviti, lahko prijavo poda za vse prireditve v tem obdobju hkrati (11. člen, ZJZ-UPB2, 2005).

Društvo, ki organizira športno prireditev, naj upošteva naslednja navodila (Šugman, 1995):

1. Vsak organizator športnega shoda ali prireditve mora biti podrobno seznanjen z zakonom o javnem zbiranju, preden se loti organizacije kakršnekoli športne prireditve. Nepoznavanja zakona nobenega ne opravičuje.

2. Najbolje je, če javno prireditev (v tem primeru organizacija športne prireditve) na pristojnem organu za notranje zadeve priglasimo; s tem se izognemo vsem morebitnim težavam.
3. Prijava mora vsebovati: podatke o sklicatelju (organizatorju), kraj, čas in trajanje prireditve, ime vodje prireditve ter program prireditve.
4. Za vodjo prireditve imenujemo polnoletno, sposobno, odgovorno in komunikativno osebo.
5. Šolske prireditve imajo poseben status.

Splošna načela organizacije prireditev:

Za organizacijo prireditve, še posebej športne, veljajo določena načela, ki jih mora upoštevati vsak organizator prireditve oz. vodja prireditve. Od vsakega načela posebej in vseh skupaj ter zahtevnosti športne dejavnosti oz. panoge glede na tehnične izvedbe je predvsem odvisna dobra organizacija prireditve. Dobri organizatorji prireditve morajo upoštevati logistiko (zagotovitev maksimalnega izkoristka vseh razpoložljivih potencialov za uspešnost prireditve in koriščenje dosežkov po končani prireditvi) in marketing; definirati stališče do prireditve kot »izdelka« in na tej osnovi tržiti (Šugman, 1995).

2.8. ZGODOVINA ATLETSKEGA DRUŠTVA ALMONT

Atletsko društvo Almont je bilo ustanovljeno 3. oktobra 1983 v Slovenski Bistrici in se je takrat imenovalo Atletski klub Slovenska Bistrica. 28. februarja 1991 je del članstva AK Slovenska Bistrica ustanovil AK Obrtnik Slovenska Bistrica in je deloval do julija 1998. 8. maja 2002 se AK Slovenska Bistrica preimenuje v AD Almont Slovenska Bistrica. Ime je dobilo po generalnem pokrovitelju društva firmi Almont d.o.o. iz Slovenske Bistrice.

DOSEDANJE IZKUŠNJE DRUŠTVA PRI ORGANIZACIJI ATLETSKIH TEKMOVANJ

Atletsko društvo je v začetku devetdesetih let organiziralo Krose Dela. Prvo tekmovanje je bil organizirano leta 1992, naslednje leta 1993. Leta 1994 je potekalo prvo Državno prvenstvo v krosu. Jeseni leta 1997 je bilo organizirano Državno prvenstvo v krosu. Ob koncu devetdesetih let so na stadionu potekali mitingi v metih, kjer so atleti tekmovali v metu kopja, kladiva, diska in krogle. Prvi mednarodni atletski miting je bil organiziran ob otvoritvi novega atletskega stadiona, 13. maja leta 2000. Skozi naslednja leta je ta miting postal stalnica na koledarskem urniku tekmovanj, kjer so nastopali številni znani atleti iz vse Slovenije, tudi obiskovalcev je bilo vedno

veliko. Leta 2004 je društvo organiziralo Ekipni evropski pokal B kategorije v Mariboru.

Leta 2006 se je atletsko društvo pridružilo projektu Atletske zveze Slovenije, mitingom Mednarodne atletske lige za Veliko nagrado AZS. Leta 2006 so bila v zimski sezoni organizirana tudi prva dvoranska tekmovanja (atletski miting za najmlajše in mednarodni miting za člane) ter prvo Dvoransko državno prvenstvo Slovenije v suvanju krogle v Slovenski Bistrici. V Slovenski Bistrici je bila odprta dvorana za zimski trening, ki omogoča atletom optimalne pogoje za vadbo v zimskih mesecih. Vsako leto društvo sodeluje pri organizaciji tradicionalnega Bistriškega teka.

V zimski sezoni 2007 je društvo organiziralo kar štiri dvoranska državna prvenstva. Organizirano je bilo posamično in ekipno prvenstvo Slovenije za pionirje U12 in U14, državno prvenstvo v suvanju krogle in dvoransko prvenstvo Slovenije v mnogoboju za vse kategorije. V letu 2007 je društvo uspešno organiziralo miting Mednarodne atletske lige za veliko nagrado Vzajemne. V zimski sezoni 2008 pa je društvo uspešno organiziralo tri dvoranska državna prvenstva Slovenije. V mesecu maju pa je bil zopet organiziran miting mednarodne atletske lige za veliko nagrado Vzajemne.

2.9. MEDNARODNA ATLETSKA LIGA, Velika nagrada AZS

Mednarodna atletska liga je bila ustanovljena dne 7. 2. 2006 na 17. seji upravnega odbora Atletske zveze Slovenije. Na seji je bil sprejet sklep in naredil se je načrt za prvo slovensko atletsko ligo. S tem se je realizirala stara ideja, ki je imela podporo novega vodstva Atletske zveze Slovenije. Z izpeljavo atletske lige imajo slovenski atleti večje možnosti za več kvalitetnih nastopov in višjih nagrad kot v preteklih letih (Steiner, 2007).

Način tekmovanja doma je zanimiv tudi za medije in predvsem sponzorje, ki so podprli ta projekt. Komisar Mednarodne atletske lige je postal Martin Steiner iz AK Velenje. Denarni sklad za ta podvig je bil zagotovljen, kakor tudi denar za promocijo, nagrade in tehnično izvedbo.

Organizatorji, slovenski atletski klubi in društva, ki so pristopila k temu projektu, morajo izpolnjevati stroge in točno določene pogoje. Zagotoviti morajo brezhibno tehnično delovanje stadiona v kraju tekmovanja, poleg tega pa še zagotoviti denarni sklad v višini 4.172,93 € (1.000.000 takratnih tolarjev). K temu skladu je AZS pridala še skupno 25.073,56 € (6.000.000 takratnih SIT), tako da bodo tekme tudi finančno zanimive za tekmovalce in s tem za gledalce. Vsako tekmovanje se točkuje po najboljših rezultatih. Pravila določajo tudi število nastopov in nastop v finalu lige za

tiste, ki so deležni končnih denarnih nagrad, ki jim pripadajo po sistemu točkovanja rezultatov iz ostalih tekmovanj v ligi. Liga je namenjena članski konkurenci, vendar je organizator vzporedno dolžan organizirati tudi miting za mladinske in pionirske kategorije. Liga ima mednarodni značaj, zato lahko tekmujejo atleti iz tujih držav, ki jim tudi pripada delež nagrade za dosežen uspeh na posameznem tekmovanju. S tem se dvigne raven tekmovanja, privabi se več tujih tekmovalcev in se dvigne tekmovalna raven slovenske atletike. Sistem tekmovanja se razteza od meseca maja do septembra, tako bodo imeli atleti tudi več možnosti dosežati norme za večja tekmovanja (Steiner, 2007).

V letu 2007 je liga dobila ime po glavnem pokrovitelju, zavarovalnici Vzajemna, in se je preimenovala v Mednarodno atletska ligo za veliko nagrado zavarovalnice Vzajemna. Medijska podpora ligi se je povečala s sodelovanjem s produkcijo VPK, ki je posnela reportaže o posameznih tekmovanjih in urejala televizijske prenose.

V letu 2008 se je liga razširila preko meja. Liga bo potekala tudi v Avstriji (Reid in Innkreis) in Italiji (Padova). Tudi mediji so pokazali še večje zanimanje za ligo, tako da bo nacionalna televizija poročala o ligi v obliki kratkih reportaž in opravila tri prenose iz Celja, Ljubljane in Velenja. V letu 2008 ne bo finala lige, nagrade najboljšim desetim atletom in atletinjam pa se bodo podelile ob dnevu atletike.

Slika 1: Logotip mednarodne atletske lige za veliko nagrado zavarovalnice Vzajemne 2008

2.9.1. Cilji Velike nagrade AZS (Steiner, 2007):

- Popularizacija in predstavitev atletike širši javnosti.
- Omogočiti atletom in atletinjam kvalitetna domača tekmovanja skozi vso sezono.

- Obdržati tekmovalen ritem tudi za atlete, ki niso uspeli doseči norme za velika tekmovanja.
- Omogočiti boljše in večje možnosti za doseganje norm.
- Z dobro organizacijo, kvaliteto tekmovanja in zanimivim spremljevalnim programom pritegniti medije in tekmovalce (tako domače kot tuje).
- Povečati skupno število gledalcev na 9000.
- Doseči najmanj tri ure prenosov na nacionalni televiziji, doseči najmanj eno uro reportaž na TV2, doseči dnevno obveščanje o dogodkih za VN AZS na TV2 in POP TV.
- V VN AZS vložiti 180.000 do 200.000 evrov (AZS in posamezni organizatorji).

2.9.2. Obveznosti AZS glede pomoči pri izvedbi VN AZS (Steiner, 2007):

- Zagotoviti nagradni sklad za končno podelitev nagrad (približno 4000 evrov).
- Pomoč pri elektronskem merjenju v obliki financiranja osnovnega paketa v višini 12000 evrov.
- Zagotoviti pomoč pri udeležbi vrhunskih atletov tistim organizatorjem, ki bodo uspeli zagotoviti nagradni sklad za svoj miting v višini 8000 evrov.
- Zagotoviti sredstva za promocijo v višini 2000 evrov (plakati, štartne liste, liste rezultatov ...).
- Zagotoviti nagrade za tri najboljše organizatorje v višini 600, 400 in 200 evrov.

Slika 2: Logotip mednarodne atletske lige za veliko nagrado AZS

2.9.3. Obveznosti organizatorja glede izvedbe VN AZS (Steiner, 2007):

- Zagotoviti nagradni sklad v višini 4000 evrov ali 8000 evrov.
- Glavni del mitinga za VN AZS ne sme trajati dlje kot dve uri.
- Zagotoviti organizacijo mladinskega mitinga pred izvedbo glavnega mitinga.
- Reportažo ali prenos mitinga preko lokalne televizije.
- Zagotovitev pokritosti stroškov razen osnovnega paketa elektronskega merjenja.

2.9.4. Pravila VN AZS (Steiner, 2007):

- Za denarne nagrade so v konkurenci tako domači kot tuji atleti.
- Najmanj 8 najboljših rezultatov pri ženski in moški konkurenci po madžarskih tablicah mora biti upoštevano pri delitvi nagrad, ki jih daje organizator posameznega mitinga.
- Vsak organizator mora predložiti seznam nagrad 10 dni pred pričetkom mitinga komisarju VN AZS.
- 10 najboljših atletinj bo prejelo nagrado AZS, vsaka atletinja in atlet, ki bo prejel nagrado AZS, se bo mora udeležiti najmanj petih mitingov.
- Na zaključnem mitingu v Celju bo morala nastopiti vsaka atletinja in atlet, katerega disciplina je na urniku.
- Tekmovanje bo nadziral komisar VN AZS, gospod Martin Steiner.

2.10. SEZNAM ORGANIZATORJEV MEDNARODNE ATLETSKE LIGE V LETU 2007

Preglednica 4: Seznam organizatorjev mitingov mednarodne atletske lige v letu 2007

ORGANIZATOR	KRAJ	DATUM TEKMOVANJA
AD Almont	Slovenska Bistrica	12. 5. 2007
AK Gorica	Nova Gorica	30. 5. 2007
AD Mass	Ljubljana	3. 6. 2007
AK Kladivar	Celje	9. 6. – 10. 6. 2007
AK Velenje	Velenje	28. 6. 2007
AK Poljane	Maribor	3. 7. 2007
AK Gorica	Nova Gorica	28. 6. – 29. 6. 2007
AK Brežice	Brežice	5. 9. 2007
AK Kladivar	Celje	13. 9. 2007

Finale Atletskega pokala Slovenije v Celju, dne 9. in 10. junija, ter prvenstvo Slovenije v Novi Gorici dne 28. in 29. junija se je štelo za tekmovanje, ki se šteje tudi za miting serije mednarodne lige in gredo rezultati v sistem točkovanja v sklopu te lige.

2.11. POTREBNI POGOJI ZA IZVEDBO »VELIKE NAGRADE AZS«

TEHNIČNI POGOJI – opis stadiona in tekmovališč (Steiner, 2005)

Tekmovališča:

- 8 stez (umetna masa),
- 2 x daljina / troskok (umetna masa),
- 1 x višina (umetna masa),
- 1x krogla,
- 1 x kladivo, kopje, disk,
- 1x palica,
- oprema: ustreza standardom IAAF (Mednarodne atletske zveze),
- organizacijski odbor: formiran, razdeljene naloge,
- sodniški zbor: usposobljen.

Spremljajoči objekti:

- stadion s pokrito tribuno (3000 gledalcev, 2000 sedežev),
- prostori za novinarje,
- razsvetljava z reflektorji,
- priključki za telefone, računalnike, fax in internet,
- priključki za timing,
- ogrevalni prostor (umetna masa),
- utežarna – fitnes,
- prostori garderobe in sanitarije (M+Ž),
- soba za masažo,
- soba za doping kontrolo,
- soba za tiskovno konferenco,
- delovni prostor za novinarje,
- ozvočenje stabilno v sklopu stadiona – profesionalna izvedba.

SPLOŠNI POGOJI – obvezni standardi (Steiner, 2005)

- Ustrezni prostori in delovni pogoji za medije (prostor zaščiten, pokrit, tehnično opremljen, dostop do telefona, fotokopirnih strojev, faxes, računalnika, interneta itd.),

- izdelan bilten in štartna lista pred tekmovanjem,
- ustrezna tehnika na stadionu (priključki, reflektorji, mikrofoni, luči itd.),
- ustrezno opremljena pisarna tajništva tekmovanja,
- napovedovalec (2), dober poznavalec atletike, dober motivator, dober moderator, povezuje publiko in dogodke na stadionu,
- izdelan protokol mitinga,
- izdelan TIMING glavnega mitinga, mladinskega in pionirskega programa (zahteva AZS 6 mladinskih in 6 pionirskih disciplin),
- ustrezen zunanji izgled stadiona (pokošena trava, transparenti, logotipi, zastave (na pravih mestih),
- urejena MIX cona (cvetje, panoji AZS in sponzorjev na mestih, kjer opravljajo intervjuje z atleti),
- tiskovna konferenca pred mitingom v domačem kraju, tiskovna konferenca v Ljubljani v sodelovanju z AZS pred vsakim mitingom,
- oglaševanje na lokalnih postajah (radio, televizija itd.),
- oglaševanje v dnevnem časopisu Delo, na televiziji in ostalih medijih v sodelovanju z AZS,
- redno spremljanje točkovanja z namenom dvigati zanimanje javnosti za mitinge,
- sprotno obveščanje medijev o dogajanju in pravočasno posredovanje rezultatov,
- izdelati transparente, plakate in vstopnice v sodelovanju z AZS,
- priprava častne lože in VIP prostor,
- Vsak organizator skupno z AZS povabi goste vsaj 14 dni pred mitingom.

TOČKOVANJE ZA »VELIKO NAGRADO AZS« (Steiner, 2005)

Organizatorji mitingov mednarodne lige so se leta 2006 po daljši razpravi odločili za primeren sistem točkovanja. Sistem točkovanja temelji na:

- udeležbi na mitingih (obvezno vsaj 3 mitingi, leta 2008 na 5 mitingov),
- seštevanje doseženih točk na osnovi rezultatov po madžarskih tablicah,
- nagrajevanje državnih rekordov (samo enega v vsaki kategoriji),
- zahtevi, da je potrebno preseči mejo 950 točk po madžarskih tablicah, da bi se rezultat upošteval za nagrado.

Atlet, ki zadosti naštetim kriterijem, je upravičen do zbiranja točk za »Veliko nagrado AZS«.

Preglednica 5: Nagrade v točkovanju za veliko nagrado AZS (Steiner, 2005):

mesto	Število točk	Vrednost točke	Število točk x vrednost točke	Polovica vrednosti
1.	30	150	4.500	2.250,00
2.	26	150	3.900	1.950,00
3.	23	150	3.450	1.725,00
4.	21	150	3.150	1.575,00
5.	17	150	2.550	1.275,00
6.	15	150	2.250	1.125,00
7.	13	150	1.950	975,00
8.	11	150	1.650	825,00
9.	9	150	1.350	675,00
10.	7	150	1.050	525,00
			25.800	12.900

2.12. EKONOMSKI VIDIK TEKMOVANJA (analiza stroškov in koristi)

Pri organizaciji tekmovanj imajo pomembno vlogo sponzorji in donatorji, ki pokrijejo izvedbo tekmovanja. Pri naši organizaciji je dano premalo poudarka na ekonomski vidik tekmovanja. Odmeven športni dogodek je priložnost za pridobitev dodatnih sredstev za delovanje društva, sklepanje pogodb za nadaljnjo finančno podporo in dobiček od izvedbe tekmovanja. Vse je treba opredeliti v finančnem načrtu, ki mora biti del organizacijske priprave.

2.12.1. Sponzoriranje športne prireditve

Prireditelj športnega tekmovanja je največkrat tista športna organizacija (mednarodna panožna zveza, mednarodni olimpijski komite), ki je sklenila, da prireditev bo, jo takšno uvrstila v koledar tekmovanj, pripravila razpis ter dodelila izvedbo organizatorju – izvajalcu (nacionalni panožni zvezi, nacionalnemu olimpijskemu komiteju), ki prireditev izvede v skladu s predpisi in navodili prireditelja (Šugman, Bednarik, Kolarič; 2002).

Pod pojmom športno tekmovanje lahko razumemo svojevrsten družbeni dogodek, prireditev, manifestacijo, ki v določenem času in prostoru, v skladu s pravili tekmovanja, pritegne k medsebojnemu sodelovanju množico udeležencev, pri čemer vsak lahko odigra specifično vlogo (tekmovalec, sodnik, organizator ...) (Jošt,

Pustovrh, Leskovšek & Čuk, 1999, str. 10; povzeto po: Kolar, Bednarik, Kovač & Levak, 2004).

Med glavnimi cilji športnih organizacij v Sloveniji so za pridobitev izvedbe velikih mednarodnih športnih prireditev največkrat promocija posamezne športne panoge v lokalnem in nacionalnem pomenu, možnost uveljavitve naših športnikov in predvsem ustvarjanje dobička, ki bi izboljšal finančne in materialne možnosti za napredek posamezne športne panoge. Ustvarjeni dobiček predstavlja razliko med ustvarjenimi prihodki v obliki finančnih sredstev in vrednostjo pridobljenih materialnih sredstev (npr. obnovljene in na novo izgrajene tekmovalne dvorane, dvorane za trening, športni pripomočki ...) in izdatki oz. stroški izvedbe tekmovanja (najem dvoran, plačilo namestitvev, prehrana, prevozi, propaganda, plačilo izvajalca). Izvajalci tekmovanj tako ustvarjajo prihodke na podlagi sofinanciranja izvedbe športnega tekmovanja iz državnega in lokalnih občinskih proračunov občin, ki največkrat k izvedbi pristopijo kot soorganizatorji, v največji meri pa s pridobivanjem sponzorjev oz. pokroviteljev športnega tekmovanja (Kolar, Bednarik, Kovač & Levak, 2004).

Športno tekmovanje postaja produkt, ki ima svojo tržno vrednost. Ta največkrat predstavlja oceno tržnega potenciala, odvisnega od večjega števila faktorjev.

2.12.2. Sponzorstvo in donatorstvo športnih tekmovanj

Prireditelj (sponzor) društva ali neke prireditve je tisti subjekt, predvsem gospodarske narave, ki z ekonomskega vidika delno ali v celoti prevzame financiranje društva oz. prireditve. Medsebojne odnose uredita s sponzorsko pogodbo tako, da imata oba subjekta od tega sodelovanja koristi; predvsem ekonomske. Sponzor lahko društvu oz. organizatorju zagotavlja denarna ali materialna sredstva, organizator prireditve pa zagotovi propagiranje njegovih izdelkov ali storitev (Šugman, Bednarik & Kolarič, 2002).

Sponzorstvo v športu je finančna in materialna podpora športu, športnim tekmovanjem, športnim organizacijam ali športnikom s strani zunanjih organizacij oz. oseb zaradi obojestranske koristi (Intel, 1994; povzeto po: Hong, 1997), ki bi ga lahko po Daviesu (1996) označili kot pogodbo med športno in nešportno organizacijo. Oba subjekta v pogodbi sta udeležena tako pri dajanju kot pri prejemanju. Športna organizacija daje nešportni organizaciji podporo v obliki finančnih sredstev in/ali določenih dobrin. Nešportna organizacija prejema ugodnosti in zato daje finančno materialne vire. Med njima mora obstajati ravnotežje (Kolar, Bednarik, Kovač & Levak, 2004).

Donator (darovalec) prireditve je tisti subjekt, ki nameni društvu ali organizatorju določena darila. Vljudnost zahteva, da organizator med prireditvijo in po njej objavi častnega pokrovitelja, pokrovitelje (sponzorje) in donatorje prireditve ter se jim tako javno zahvali s priznanji, plaketami in diplomami (Šugman, Bednarik & Kolarič, 2002).

2.13. ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI

Analiza stroškov in koristi je temeljno orodje za ocenjevanje gospodarskih koristi projektov. Načeloma je potrebno oceniti vse vplive: finančni, gospodarski in socialni vpliv, vpliv na okolje. Cilj analize stroškov in koristi je opredeliti in denarno oceniti vse možne vplive, da se določijo stroški in koristi projekta; potem se rezultati združijo (neto koristi) in oblikujejo sklepi o tem, ali je projekt zaželen ali se ga izplača izvesti. Stroške in koristi je potrebno oceniti ločeno s preučitvijo razlike med primerom scenarija, ki vključuje projekt, in primerom scenarija, ki projekta ne vključuje. Cilj je treba oceniti na vnaprej določene cilje (Evropska komisija, 2005: povzeto po Kolar, 2007).

Rezultate analize stroškov in koristi športne prireditve se pogosto uporablja za dokaz, da organizacija športne prireditve ali infrastruktura pomeni profitno investicijo za socialni, finančni in ekonomični pogled. Pomen teh študij je upravičenost podpore države pri teh projektih. Analiza stroškov in koristi je sociološko ekonomična ocena, ki poskuša dati odgovore na vprašanja o finančni podpori na posamezne projekte v zvezi s športno prireditvijo ali gradnjo infrastrukture. Iz analize stroškov in koristi lahko povzamemo, da strošek projekta, ki se vzame v obzir, ne pomeni finančnega stroška. Tak strošek predstavlja tudi korist v alternativnem pogledu. Vlaganje oziroma investicija ne pomeni vedno pozitivnega izkupička. Začetna investicija mora biti žrtvovana, da pridemo do začetnih izhodišč, da se stvar izpelje (Kessene, 1998).

Analiza stroškov in koristi (angl. Cost – Benefit Analysis) je metoda, ki se je lahko poslužujemo kot podporo pri odločanju o izvedbi investicijskih projektov. Poznamo več vrst analize stroškov in koristi, vendar je največkrat uporabljena klasična analiza stroškov in koristi, ki se izvaja pred začetkom investicijskega projekta in služi k lažjemu odločanju pri izbiri najoptimalnejše med alternativnimi variantami investicije (Kolar, 2007).

Okoliščinski (oportunitetni) stroški izražajo vrednost izgubljene priložnosti, ker ni bila sprejeta najboljša druga različica. Praviloma se merijo z žrtvovanim poslovnim izidom najboljše druge različice oziroma kot razlika med žrtvovanimi prihodki in izogibanimi stroški oziroma odhodki najboljše druge različice (Slovenski računovodski standard, 2006).

Analiza stroškov in koristi sodi v sklop študije izvedljivosti, ki naj bi se izvedla še pred planiranjem investicijskih projektov. Študija izvedljivosti je širša analiza od analize stroškov in koristi, saj naj bi odgovorila na vprašanje, ali je zamišljen projekt izvedljiv v danih okoliščinah. Študija vključuje naslednje vidike analize (POIS; povzeto po: Kolar, 2007):

- Operativni vidik: kako dobro bo investicija zadostila pričakovanja uporabnikov
- Tehnični vidik: praktična izvedljivost projekta, dostopnost tehničnih virov in kadrov
- Časovni vidik: ali je časovni načrt projekta primeren
- Ekonomski vidik: analiza stroškov in koristi

Omenjenim vidikom bi lahko, predvsem za investicijske projekte v javnem sektorju, dodali še:

- Pravni vidik: ali je projekt izvedljiv glede na pravne omejitve in predpise (odloki, uredbe in zakoni ...)
- Politični vidik: ali projekt podpira lokalna oz. državna politična oblast (umestitev v proračun, načrt razvojnih programov)

Koraki procesa analize stroškov in koristi (finančne analize) so (Kolar, 2007):

1. Opredelitev projekta.

- **Identifikacija** problema oz. zaznana priložnost
- **Idejna rešitev** problema oz. odziv na priložnost
- **Opredelitev ciljev** in možnih alternativnih poti za doseg cilja

2. Opredelitev in ocena stroškov in koristi.

- Opredelitev in ovrednotenje **stroškov**
- Opredelitev in ovrednotenje **koristi**

3. Izbor ustreznih kazalcev za primerjavo in njihov izračun.

- Določimo **časovno obdobje**, ki bo zajeto v analizi, oz. **ekonomsko dobo** projekta
- Določimo **kriterij izbora** oz. kazalec, na podlagi katerega bomo odločali
- Določimo **diskontno stopnjo** (je enaka oportunitetnemu strošku). Oportunitetni stroški projekta so enaki koristim najboljšega alternativnega projekta. Razlog za izenačitev diskontne stopnje in oportunitetnega stroška je v tem, če so tudi koristi predlaganega projekta večje kot stroški, je še vedno možno, da so neto koristi alternativnega projekta večje od predlaganega projekta
- **Diskontiramo** stroške in koristi in izračunamo izbrane kazalnike

4. Ocenjevanje občutljivosti in tveganja predpostavk

5. Na podlagi primerjave izračunanih izbranih kazalnikov alternativnih možnosti sprejmemo ustrezno odločitev o projektu.

IZBRANI KAZALEC ZA PRIMERJAVO IN IZRAČUN:

Indeks donosnosti oz. razmerje koristi in stroškov, ki omogoča izračun razmerja med diskontiranimi pričakovanimi donosi in pričakovanimi stroški investicijskega projekta. Indeks donosnosti kaže relativno donosnost oz. koristi na vsako investirano denarno enoto. Projekt je sprejemljiv, kadar je indeks donosnosti večji od 1,00, in iz tega vidika nesprejemljiv, kadar je indeks donosnosti manjši od 1,00. Pri vrednosti 1,00 so diskontirane koristi enake stroškom investicijskega projekta. Enačba za izračun indeksa donosnosti je prikazana v prikazu (Brigham & Gapenski, 1991; povzeto po: Kolar, 2007).

Izbrani kazalec koristi nima dolgoročnega vračanja. Tukaj gre za korist od same organizacije in dohodkov, finančni vložki naj bi bili povrnjeni takoj. Indeks bo pokazal, ali je donosnost projekta pozitivna ali negativna.

Prikaz 1: Enačba za izračun indeksa donosnosti investicijskega projekta.

$$PI = \frac{SV \text{ koristi}}{SV \text{ stroškov}} = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{PD_t}{(1+k)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{C}{(1+k)^t}}$$

Legenda:
 SV - sedanja vrednost.
 PD_t - pričakovani donosi v času "t".
 k - določena diskontna stopnja.
 C - stroški projekta.

3.0 PROBLEM

Atletsko društvo Almont ima že dolgo tradicijo organiziranja atletskih tekmovanj. Za organizacijo mitinga Mednarodne atletske lige za veliko nagrado Atletske zveze Slovenije, ki se je kasneje preimenoval v Veliko nagrado Vzajemne smo pristopili z željo, da v Slovenski Bistrici organiziramo tekmovanje na visokem nivoju, da nastopijo vsi domači in najboljši slovenski atleti. Pri tem se poraja priložnost, da se tekmovanje izkoristi za večjo promocijo atletike in društva v domači in širši okolici in da se pridobi kakšen sponzor več za nadaljnje sodelovanje. Pri sami organizaciji se pojavljajo problemi, s katerimi se ukvarjajo tudi drugi organizatorji.

Organizacija takšne športne prireditve je zahteven organizacijski in finančni projekt. Organizator tekmovanja se mora držati predpisov, meril in standardov takšnega tekmovanja, ki mora biti organizirano na visokem nivoju. Organizacijski odbor tekmovanja mora biti sestavljen pravočasno in v pripravo na organizacijo vložiti veliko dela. Zagotoviti mora delovanje vseh služb tekmovanja, katere morajo imeti zadostno število ljudi, ki med sabo delujejo usklajeno in homogeno. Po pravilih lige mora organizator zagotoviti nagradni sklad in s svojimi pokrovitelji pokriti ostale stroške tekmovanja.

Z organizacijo atletskih tekmovanj se ukvarjam že tri leta. Miting mednarodne lige predstavlja največji organizacijski projekt v zvezi z organizacijo tekmovanj v Slovenski Bistrici. Moj pogled na shemo zajema organizacijski in ekonomični vidik. Pri pripravi na izvedbo tekmovanja se soočamo z določenimi problemi. Sem vodja domačega sodniškega zbora, ki premore 30 atletskih sodnikov. Za organizacijo takšnega tekmovanja imamo premalo sodnikov, zato moramo na pomoč zaprositi sodnike iz sosednjih zborov. S problemom pomanjkanja domačih sodnikov se ukvarja večina organizatorjev v Sloveniji. S čim večjim številom ljudi poskušamo zapolniti tudi ostale službe tekmovanja. Drugi problem je v tehnični opremljenosti stadiona, ki ni popolna. Določeno opremo si je treba izposoditi iz ptujskega zavoda za šport, sam upravljavec objekta nima svoje opreme.

Problem se pojavlja tudi v finančnem pogledu. Brez stroška, ki nastane pri organizaciji, se prenese na organizatorja, v mojem primeru je to atletsko društvo. Stroški takšnega tekmovanja morajo biti pokriti. Negativno poslovanje, ki nastane, se pozna na delovanju društva v mesecih po tekmovanju. Društvo oziroma organizator mora zagotoviti proračun tekmovanja, ki daje pozitivno poslovanje in dobiček. Zato je treba k iskanju pokroviteljev pristopiti pravočasno, zagotovljeni denar daje organizatorju možnost večjega manevriranja pri organizaciji tekmovanja. Pri pripravi na organizacijo se ne sme pozabiti na finančni načrt, ki mora biti točno opredeljen s stroški in namembnostjo denarja. Sama izvedba tekmovanja ni problematična, več energije je treba vložiti v finančni načrt tekmovanja in pridobivanje sponzorjev.

Moj namen diplomskega dela je predstaviti organizacijsko shemo tekmovanja v Atletskem društvu Almont, opisati posamezne službe in njihove naloge, zajeti ekonomski vidik tekmovanja in ga primerjati z drugimi organizatorji mitingov mednarodne lige. Z metodo analize stroškov in koristi bom finančno ovrednotil tekmovanje in izračunal indeks donosnosti tekmovanja brez diskontne stopnje.

Finančni vidik tekmovanja bom primerjal z drugimi organizatorji, saj sem mnenja, da je pri organizaciji našega tekmovanja ta točka najšibkejša. Izpeljal bom tudi izhodišča, cilje in želje za prihodnost.

4.0 CILJI IN METODE DE LA

Cilji

- Predstaviti organizacijsko shemo atletskega tekmovanja
- Predstaviti naloge in obveznosti posameznih služb
- Ekonomični vidik tekmovanja
- Učinki in vpliv tekmovanja na klub in domače okolje
- Primerjava organizacije tekmovanja in ekonomski vidik z drugimi atletskimi društvi

Metode dela

Za metodo dela bom uporabil deskriptivno metodo zbiranja literature in pridobivanja podatkov, v pomoč mi bodo lastne izkušnje in podatki iz arhiva Atletskega društva Almont. Za določanje ekonomičnega vidika tekmovanja bom uporabil analizo stroškov in koristi (uporabil statistično metodo vrednotenja) in izračunal indeks donosnosti brez diskontne stopnje za posamezno tekmovanje.

5.0 ORGANIZACIJSKA SHEMA ATLETSKIH TEKMOVANJ V ATLETSKEM DRUŠTVU ALMONT

5.1. PRIMER KANDIDATURE ZA IZVEDBO TEKMOVANJA IN OBLIKOVANJE ORGANIZACIJSKEGA ODBORA ZA LETO 2007

Vsako atletske društvo lahko kandidira na letni koledarski borzi, ki jo prireja Atletska zveza Slovenije v sodelovanju s Tekmovalno komisijo v mesecu novembru. Tekmovalna komisija atletske zveze predhodno obvesti klube o izboru tekmovanj za naslednjo sezono. Klubi lahko predhodno kandidirajo za izbrana tekmovanja, pri tem se plača kavcija kandidature za posamezno tekmovanje. Na dan koledarske borze se klubi potegujejo za izbrano tekmovanje in se potrdi njihova kandidatura za organizacijo tekmovanj.

Atletsko društvo Almont je dne 11. novembra 2006 kandidiralo na koledarski borzi, da pristopi k organizaciji serije mitingov mednarodne atletske lige, tekmovanju za Veliko nagrado AZS. Na sestanku upravnega odbora kluba, dne 9. 2. 2006 se začrtajo smeri organizacijskega odbora tekmovanja. Poudarek tega sestanka je bil poiskati čim večjo finančno podporo s strani sponzorjev in donatorjev v domači občini. Na sestanku upravnega odbora, dne 29. 3. 2007 je bil določen organizacijski odbor tekmovanja. Na sestanku se je določil organizacijski odbor tekmovanja, sestavljen iz :

Izvedba tekmovanja:

- Direktor tekmovanja: Marjan Štimec
- Vodja tekmovanja: Jure Pirš
- Vodja sodniške službe: Andrej Timošek
- Vodja tehnične službe: Bojan Plavšič
- Vodja protokola: Drago Trajkovič
- Vodja sekretariata: Lado Mesarič

Finance in sponzorji:

- Marjan Štimec, Drago Trajkovič, Lado Mesarič

Oglaševanje in novinarji:

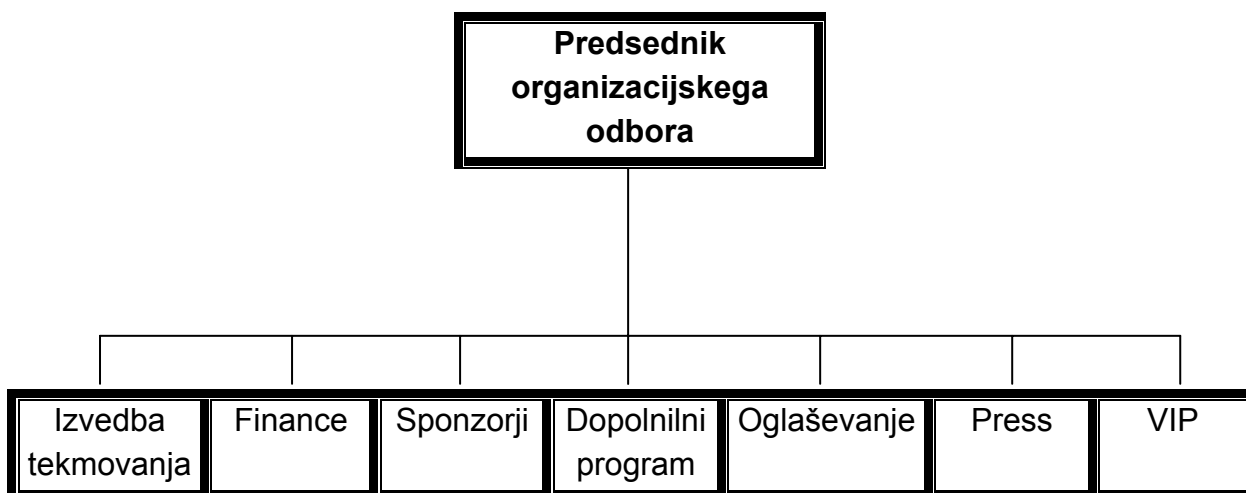
- Marjan Štimec, Drago Trajkovič

Na sestanku so bile določene naslednje naloge za pripravo tekmovanja:

- Pridobiti sponzorje in donatorje za tekmovanje
- Pridobiti glavnega sponzorja tekmovanja
- Poskrbeti za tehnično opremo stadiona za nemoteno izvedbo tekmovanja (metri, semaforji, sektorji, klopučki s številkami ...)

- Priskrbeti dovolj sodnikov za tekmovanje, poiskati pomoč sodniških zborov iz sosednji krajev (Maribor, Ptuj, Celje, Šentjur)
- Zbrati dovolj ljudi za tehnično in rediteljsko službo

Preglednica 6: Shema organizacijskega odbora (Ambrožič & Peternelj, 2007)

Shema ne odraža enakega obsega dela in velikosti posameznih služb. Opozarja le, da morajo biti organizirane vse funkcije organizacijskega odbora in da morajo delovati. Najmočnejši segment v organizacijskem odboru je izvedba tekmovanja.

Dne 30. 3. 2007 je atletsko društvo organiziralo tiskovno konferenco za novinarje v prostorih Zavoda za šport Slovenska Bistrica, kjer so bili predstavljeni uspehi zimske sezone in načrti za letno sezono, kjer je bil v ospredju miting za Veliko nagrado AZS.

Organizacijski odbor se je sestal dne 19. 4. 2008 z namenom, da pregleda opravljene naloge, ki so bile določene na prejšnjem sestanku. Vlogo glavnega pokrovitelja tekmovanja je prevzela Zavarovalnica Maribor, ki bo odkupila vse štartne številke, na katere se bo natisnil njihov logotip. Tehnična oprema stadiona, ki manjka, se bo izposodila iz ptujskega zavoda za šport. Ker je domačih sodnikov za sojenje premalo, se bo zaprosilo za pomoč sodniške zbere iz Maribora, Ptuja in Šentjurja. Tehnična služba bo imela dovolj ljudi za pomoč na stezi in drugih prizoriščih tekmovanja. Določil se je prostor za novinarje, kjer bo njihovo delo potekalo nemoteno. Vhod na stadion bo možen le preko prijavnice, kjer tekmovalce pospremi na tekmovališče in z njega samo sodnik. Prihod tekmovalcev v dvorano je možen tudi v mešani coni, kjer se lahko gibajo tudi novinarji. Poskrbljeno bo za gostinsko ponudbo, kjer bo na voljo golaž in pijača. Za povabljenе goste (VIP prostor) je določena velika soba na balkonu atletske dvorane, ki bo opremljena s pogostitvijo.

V Ljubljani je bila dne 10. 5. 2007 v Hotelu M v okviru tiskovne konference Atletske zveze Slovenije podpisana pogodba med Atletskim društvom Almont in Atletsko zvezo Slovenije o pristopu k seriji mitingov Mednarodne lige za Veliko nagrado AZS. V petek, 11. 5. 2007, se je sestal organizacijski odbor, da je ponovil načrt izpeljave tekmovanja in naloge, ki še jih morajo opraviti pred pričetkom tekmovanja.

5.2. VODSTVO TEKMOVANJA

Direktor tekmovanja: Marjan Štimec

Naloge:

- koordinira aktivnosti v zvezi s tekmovanjem in protokolom tekmovanja.
- načrtuje organizacijo tekmovanja, skrbi za izvedbo načrta in v sodelovanju s tehničnim delegatom rešuje tehnična vprašanja in probleme (121. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- koordinira delo vseh služb na tekmovanju in je s pomočjo komunikacijskega sistema v nenehnem stiku z vsemi funkcionarji in uradnimi osebami na tekmovanju (121. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- je režiser tekmovanja, zadolžen za potek dogodkov na stadionu in ob njem, dirigira in kontrolira potek tekmovanja (The Referee, 2004).
- izbere dovolj veliko število namestnikov, ki lahko opravljajo njegovo delo in ga po potrebi nadomeščajo (The Referee, 2004).

Vodja tekmovanja: Jure Pirš

Naloge:

- koordinira aktivnosti v neposredni zvezi s tekmovanjem
- je odgovoren za pravilno vodenje tekmovanja. Preverja, če so vse uradne osebe z zadolžitvami na svojih mestih, in poskrbi za zamenjavo, če je to potrebno. Lahko tudi zamenja vsako uradno osebo, ki ne upošteva pravil za atletska tekmovanja (122. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- v dogovoru z nadzornikom tekmovališča poskrbi, da na tekmovališču oziroma v tekmovalni areni ni nepooblaščenih oseb (122. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- je avtoritetna oseba, režiser tekmovanja, ki mora imeti poseben prostor na stadionu, od koder nadzira potek tekmovanja in ima pregled na dogodki (The Referee, 2004).
- njemu odgovarja vodja sodniške službe, vodja tehnične službe in vse ostale službe na tekmovanju (The Referee, 2004).

- pri tekmovanju, daljšem kot 4 ure, si mora zagotoviti svoje namestnike (The Referee, 2004).

Tehnični vodja tekmovanja: Bojan Plavšič

Naloge:

- je odgovoren, da so tekališča, skakališča, metališča, naprave in oprema ter orodja pripravljene v skladu s pravili IAAF (123. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- odgovarja direktorju tekmovanja in vodji tekmovanja (The Referee, 2004).
- upoštevati mora spremembe na terenu ali stadionu s strani delegata, direktorja tekmovanja in vodje tekmovanja, če ni kaj v skladu s pravili (The Referee, 2004).

Nadzor terena: Martin Potočnik

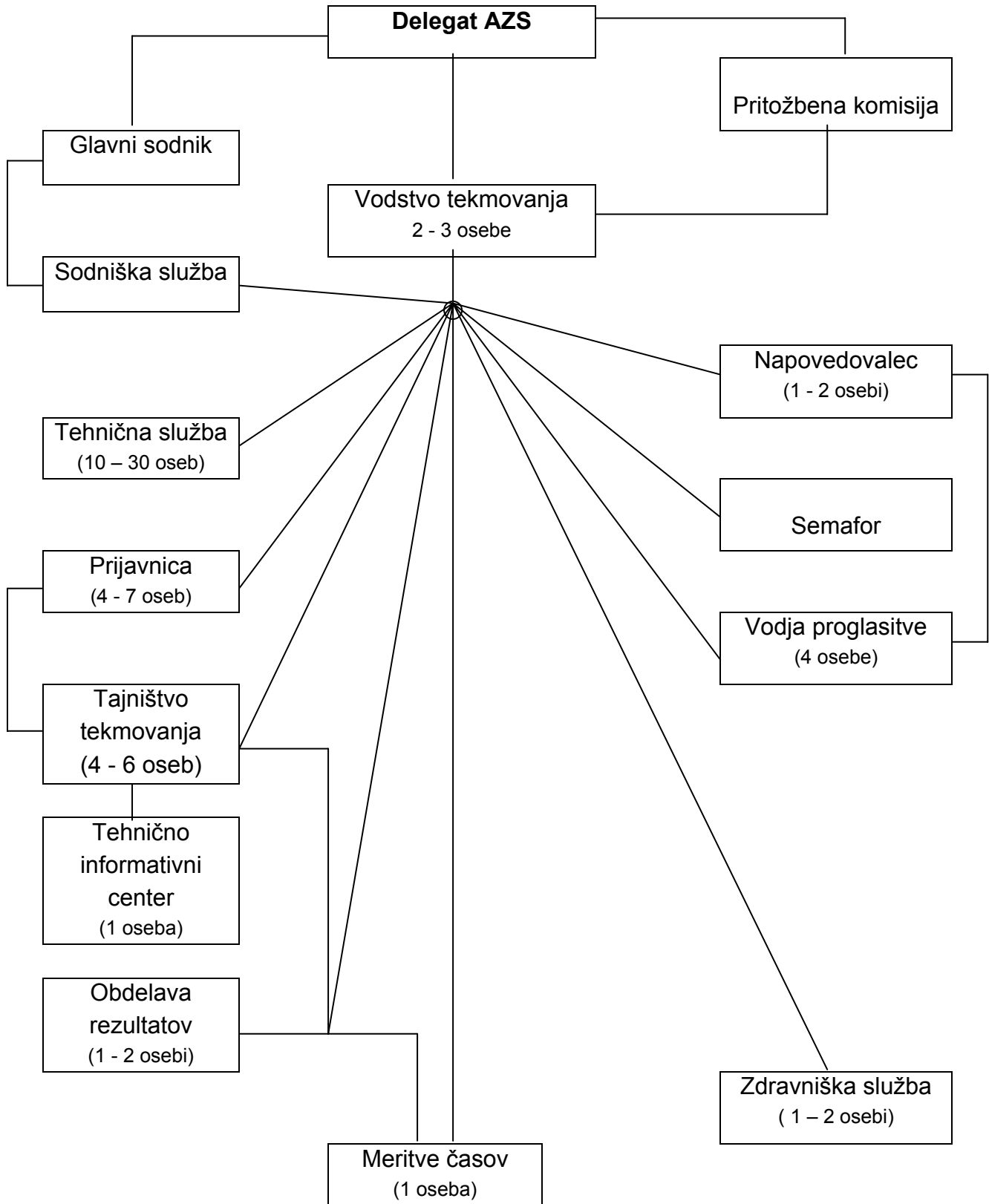
Naloge:

- nadzoruje tekmovalno areno in ne dovoli vstopa ali zadrževanja v njej nikomur, razen uradnim osebam in atletom, ki so pripravljene za nastop, ali osebam z veljavno akreditacijo za vstop za prizorišče (133. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- ima nalogo, da kontrolira, da se nepooblaščen osebe ne gibljejo na stadionu (The Referee, 2004).
- odgovarja vodji tekmovanja, kontrolira ostalo osebje na stadionu in poskrbi, da je tekmovališče po koncu tekmovanja prazno, da ga zapustijo vsi atleti in sodniki (The Referee, 2004).

Shema organizacije tekmovanja iz preglednice 7 prikazuje posamezne službe tekmovanja in število potrebnih oseb v teh službah. Vsak organizator atletskega tekmovanja se mora držati te sheme, da zadovolji standarde in kriterije. Shema prikazuje sliko izvedbe tekmovanja, ki je organizacijsko zahtevna. V primeru organizacije velikega tekmovanja se v posameznih službah poveča število ljudi, pomembne so tudi ostale službe, ki delujejo v okviru organizacijskega odbora tekmovanja.

5.3. SHEMA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA

Preglednica 7: Shema organizacije tekmovanja, povzeta iz Razpisov tekmovanj in meril v letu 2007 (Ambrožič & Peternelj, 2007)

5.4. POSAMEZNE SLUŽBE TEKMOVANJA

5.4.1. Sodniška služba

Vodja sodnikov sodniške službe: Andrej Timošek

Posamezne sodniške žirije morajo biti številčno zadostno velike, sestavljene pa tako, da so v žiriji tudi izkušeni sodniki, ki poskrbijo, da je delo kvalitetno in strokovno opravljeno. Poskrbi tudi za red in disciplino na tekmovališču (Ambrožič, 2007).

Postavitve sodnikov na posameznih disciplinah in na tekih najdemo v Pravilih za atletska tekmovanja, kjer so nazorno pokazani položaji atletske sodnikov na tekmovanju.

Naloge:

- določi sodnike za posamezne žirije
- določi vodje sodnikov na posameznih disciplinah (teki, steza, meti, skoki)
- zagotovi ustrezne sodniške rekvizite
- izvaja nadzor sodniškega dela
- organizira merjenje orodij v prijavnici
- koordinira delovanje z glavnimi sodniki tekmovanja
- zagotovi zapisnike o rekordih
- sodeluje s službo za meritve (TIMING LJUBLJANA)

Število sodnikov na tekmovanju: 36

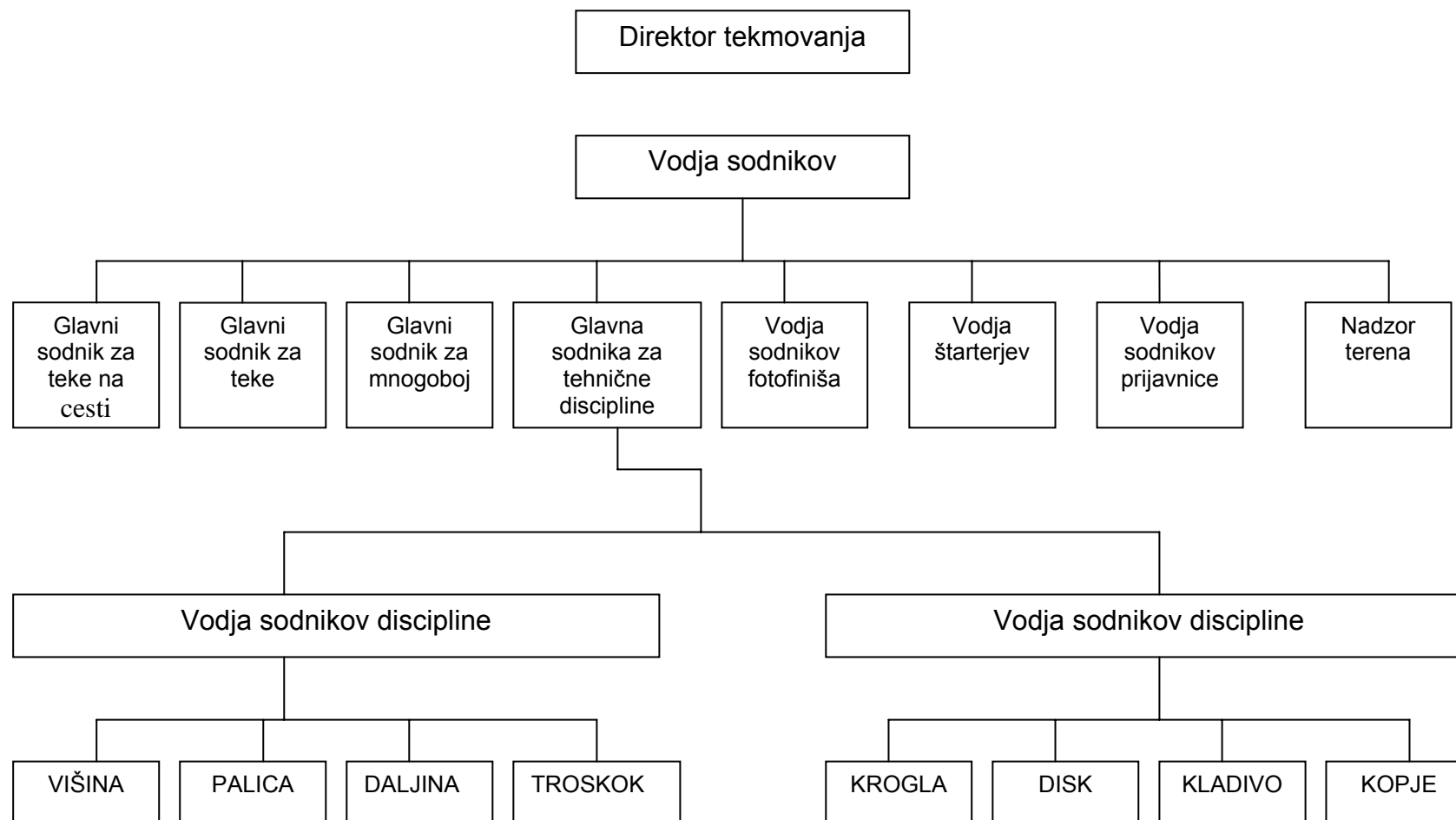
Število sodelujočih sodniških zborov:

1. Zbor atletske sodnikov Slovenska Bistrica: 10,
2. Zbor atletske sodnikov Maribor: 8,
3. Zbor atletske sodnikov Ptuj: 7,
4. Zbor atletske sodnikov Velenje: 4 ,
5. Zbor atletske sodnikov Šentjur: 4,
6. Zbor atletske sodnikov Celje: 3.

Preglednica 8 prikazuje teoretično shemo sodniške službe z vsemi žirijami tekmovanja. Sodniška služba je ena od glavnih služb tekmovanja, ki je najbolj številčna. Preglednica 9 prikazuje razporeditev sodniške službe na mitingu mednarodne lige pod organizacijo AD Almont. V njej so prikazane posamezne discipline s številom oseb in funkcijami, ki so jih sodniki opravljali.

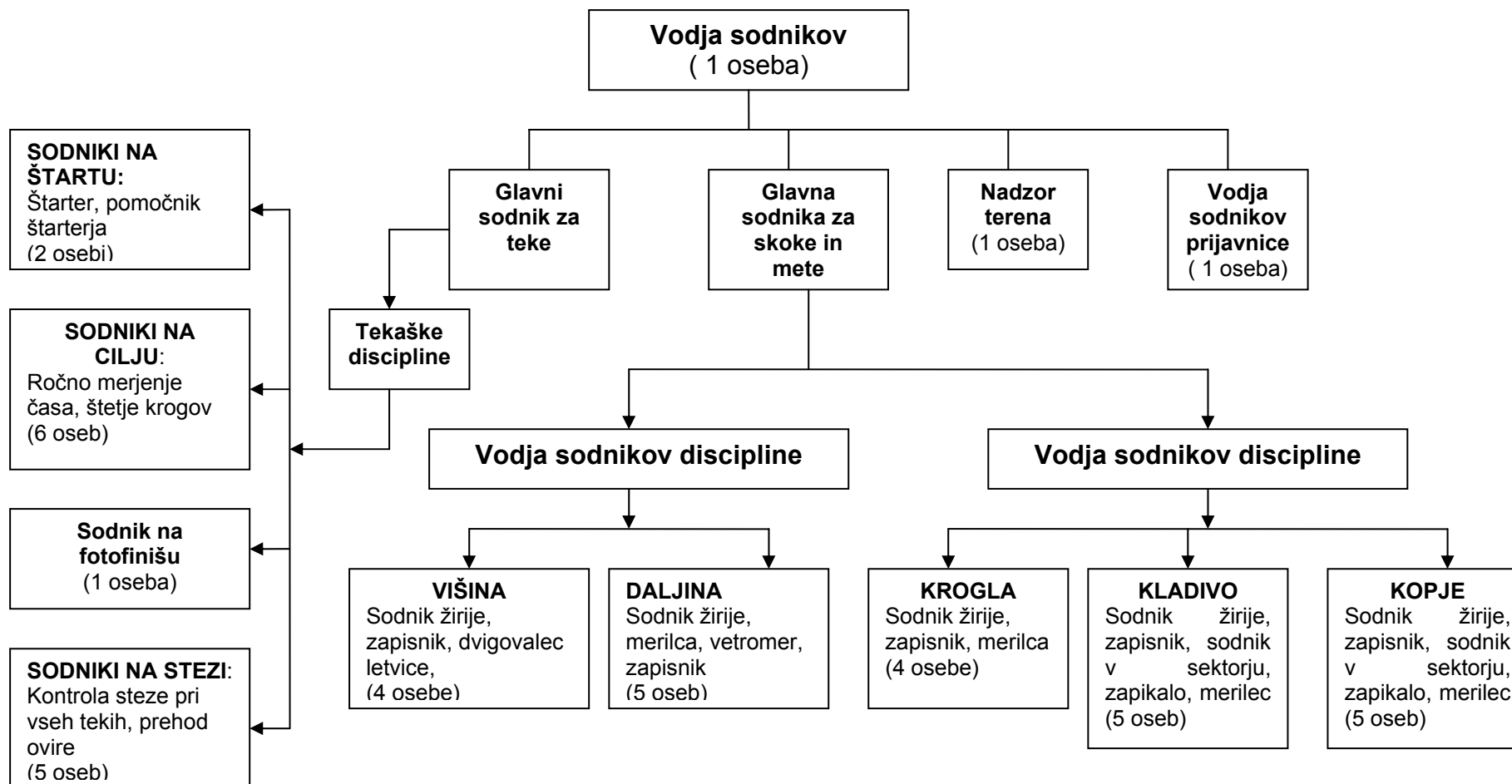
Preglednica 8: Shema sodniške službe z vsemi žirijami, povzeto iz Razpisov tekmovanj in meril za leto 2007 (Ambrožič & Peternelj, 2007)

SHEMA SODNIŠKE SLUŽBE Z VSEMI ŽIRIJAMI

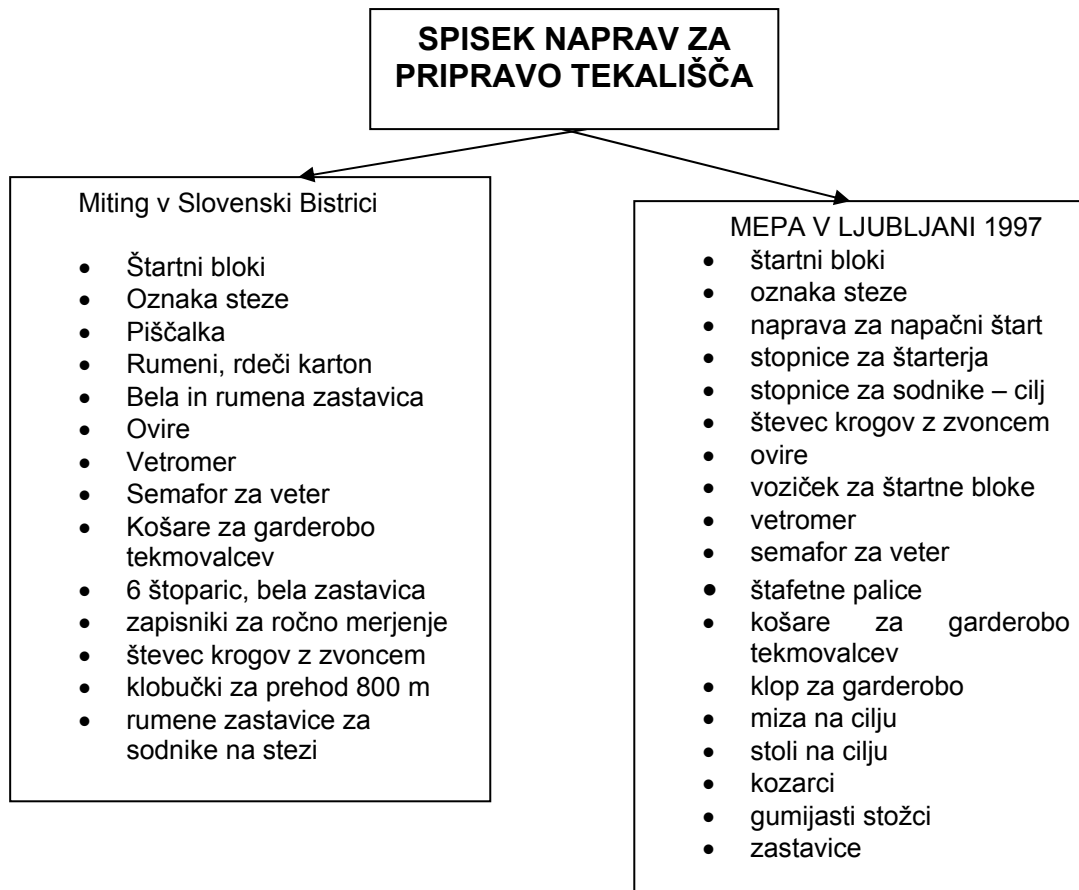
Preglednica 9: Shema sodniške službe AD Almont na mitingu za Veliko nagrado AZS.

PRIKAZ RAZPOREDITVE SODNIŠKE SLUŽBE AD ALMONT NA TEKMOVANJU

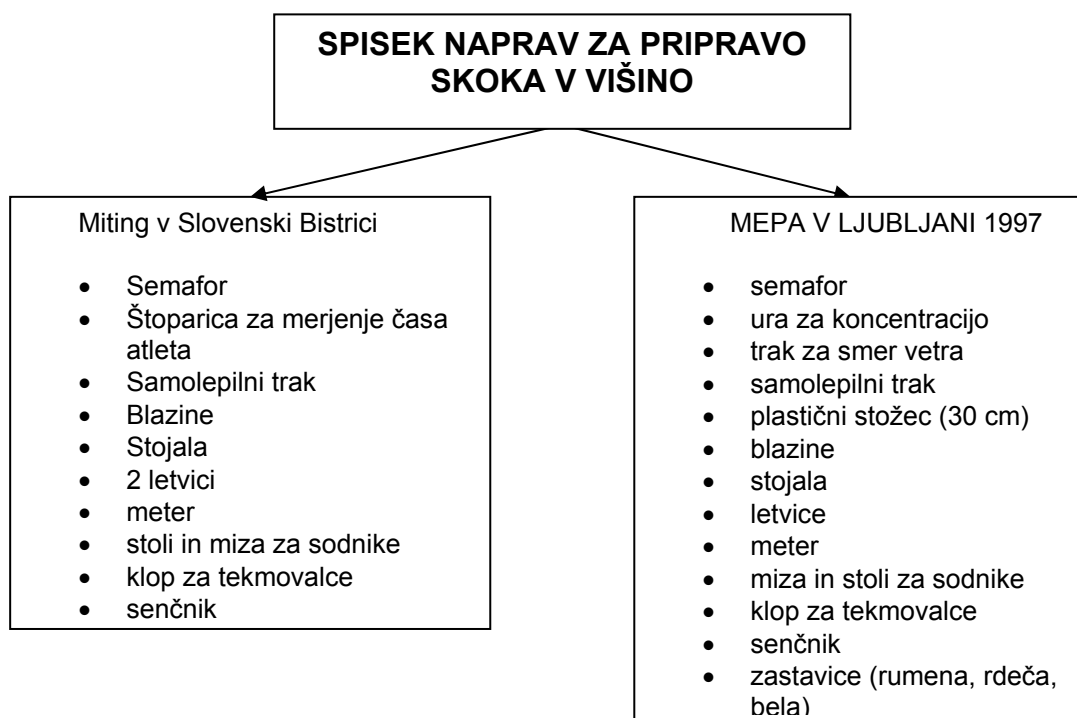
SPISEK NAPRAV ZA PRIPRAVO POSAMEZNIH DISCIPLIN TEKMOVANJA (Zorjan, Ambrožič & Račič, 1997)

Preglednica 10: Spisek naprav za pripravo tekališča v primerjavi z MEPO 1997

Preglednice prikazujejo seznam naprav za posamezne discipline. Naprave na tekmovališču pripravi tehnična služba v sodelovanju s sodniško službo. Vsaka disciplina tekmovanja ima svoje naprave in pripomočke, ki morajo biti pred pričetkom tekmovanja na danih mestih in preverjene s strani sodniške službe. V preglednici je primerjava seznama naprav na mitingu v Slovenski Bistrici in seznam naprav z Mladinskega evropskega prvenstva leta 1997, ki je potekalo v Ljubljani. V Slovenski Bistrici je spisek naprav manjši. Glavni pripomočki in naprave so bili zagotovljeni, da so zadovoljili standarde tekmovanja, v prihodnje bo potrebno zagotoviti še ostale manjkajoče naprave. Brez posameznih naprav tekmovanje ne more potekati in ni regularno. Z napravami upravljajo sodniki na posameznih žirijah. Naslednje preglednice prikazujejo seznam naprav za posamezne discipline mitinga v Slovenski Bistrici in njihovo primerjavo z organizacijo MEPE v Ljubljani leta 1997.

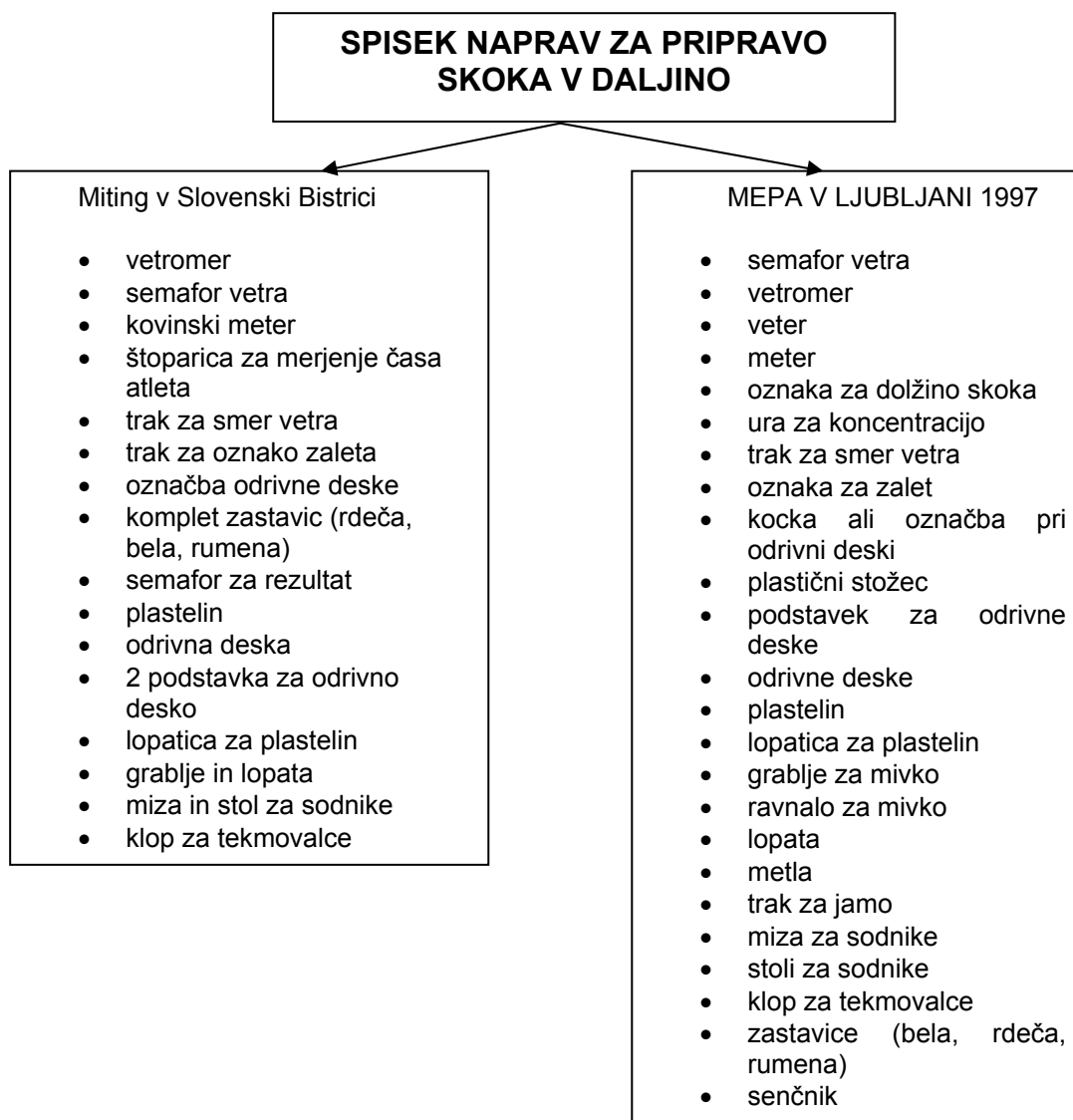
Preglednica 11: Spisek naprav za pripravo skoka v višino v primerjavi z MEPO 1997

Preglednica 12: Spisek naprav za pripravo meta krogle v primerjavi z MEPO 1997

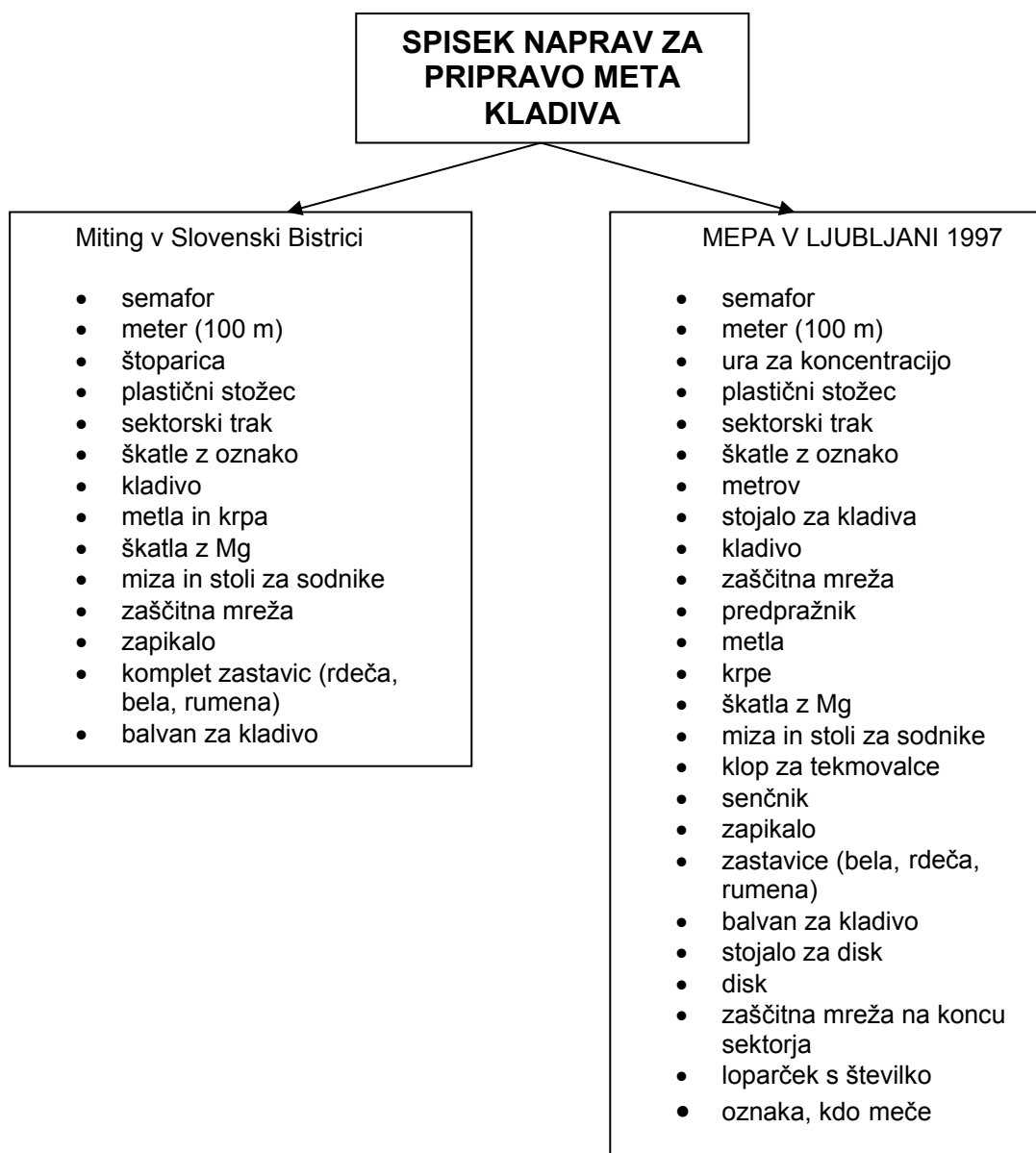

Preglednica 13: Spisek naprav za pripravo skoka v daljino v primerjavi z MEPO 1997

V oceno samega tekmovanja je zajeta tudi tehnična oprema stadiona in pripomočki, s katerimi opravljajo sodniki. Naprave in pripomočki morajo biti narejeni po standardih in merilih Mednarodne atletske zveze, ki jih določajo atletska pravila. Posamezni proizvajalci prodajajo ustrezne naprave in pripomočke za atletska tekmovanja, ki so narejeni po standardih in pravilih, ki jih zahteva Mednarodna atletska zveza. Ustreznost naprave določa nalepka, ki ji daje certifikat ustreznosti. Sam protokol izvedbe posamezne discipline določa postavitve naprav na svoja mesta in postavitve sodniške žirije.

Preglednica 14: Spisek naprav za pripravo meta kladiva v primerjavi z MEPO 1997

Preglednica 15: Spisek naprav za pripravo meta kopja v primerjavi z MEPO 1997

5.4.2. Tehnična služba

Tehnični vodja službe: Bojan Plavšič

Pravočasno poskrbi za ustrezno pripravljenost vseh tekmovališč z napravami, opremo in orodji ter zadostno število pomožnega osebja (Ambrožič, 2007).

Naloge:

- organizira celovito pripravo objekta za tekmovanje (priprava atletske steze, skakališča in metališča)
- določi nadzornike terena
- določi tehnično ekipo in vodjo ekip
- organizira redarsko službo
- poskrbi za ozvočenje prireditve

V preglednici 16 je prikaz delovanja tehnične službe in njihove naloge, ki so jih morali opraviti na posameznih disciplinah tekmovanja. Pomanjkljivost pri tehnični službi tekmovanja je bila, da ni bilo imenovanega vodje posameznih tehničnih ekip. Ti bi bili zadolženi za kontrolo in pravočasno opravljanje dela.

5.4.3. Sekretariat tekmovanja

Vodja sekretariata: Lado Mesarič

Tajništvo tekmovanja: Milena Fridrih, Polona Mesarič

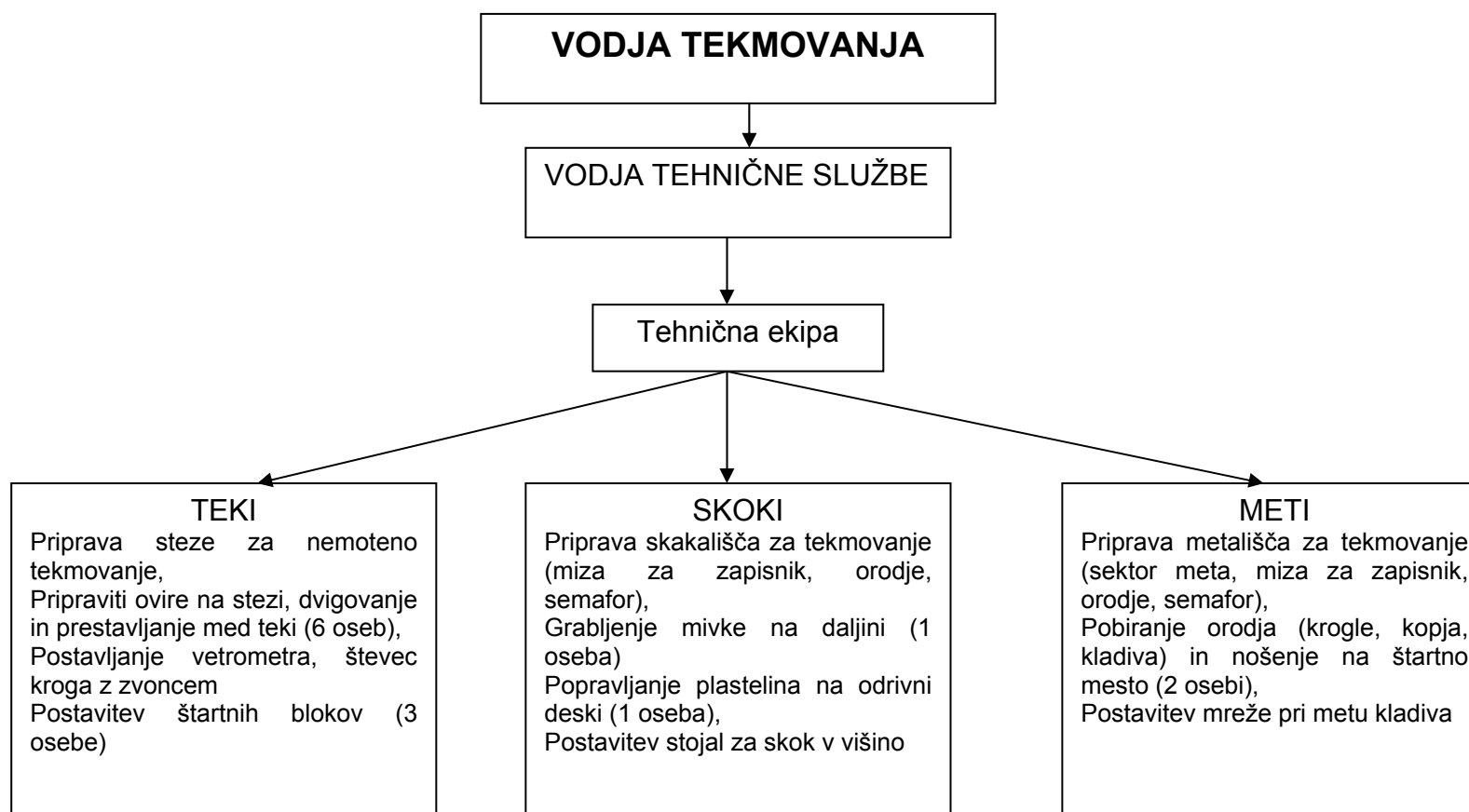
V delu tajništva so zajete administrativne in dokumentacijsko-informativne naloge, ki morajo biti izpeljane pred in med tekmovanjem in po njem. V času tekmovanja kar najhitreje seznanjati medije in gledalce z rezultati ter takoj po tekmovanju izdati bilten z rezultatno listo (Ambrožič, 2007).

Naloge:

- prijavi prireditve
- pripravi razpis tekmovanja in ga pošlje po pošti (e-mail, internet, pošta) klubom (primer razpisa za izvedbo mitinga je v prilogi 1)
- poskrbi za prijave tekmovalcev in sprejete naknadne prijave
- uredi štartno listo in pripravi bilten tekmovanja
- poskrbi za pobiranje štartnine pred tekmovanjem
- določi kurirje, ki opravljajo terensko delo (objava rezultatov na oglasni deski, prenos rezultatov iz službe za merjenje do sekretariata)
- poskrbi za oglasno desko
- poskrbi za izdajo rezultatne liste v obliki biltena
- poskrbi za informacije za medije in sponzorje/dogovor z marketingom

Preglednica 16: Shema delovanja tehnične službe AD Almont na mitingu za veliko nagrado Vzajemne 2007

SHEMA DELOVANJA TEHNIČNE SLUŽBE

Sekretariat tekmovanja mora izdati štartne biltene pred tekmovanjem za delegata, glavne sodnike, vodje služb tekmovanja in novinarje. Po koncu tekmovanja mora izdati rezultatni bilten, ki se od štartnega razlikuje le da namesto štartne liste vsebuje rezultate tekmovanja. Na oglasni deski tekmovanja mora biti obešen bilten tekmovanja, ki je na voljo vsem tekmovalcem in trenerjem. Podatke in sestavljenost samega biltena določajo merila za organizacijo atletskih tekmovanj. Pod prilogo številka 2 najdemo drugo stran štartnega biltena, ki nam da podatke o vodstvu tekmovanja in glavne osebe ostalih delujočih služb na tekmovanju. Priloga številka 3 vsebuje tehnična navodila, ki so namenjena tekmovalcem in trenerjem.

5.4.4. Prijavnica

Vodja sodnikov v prijavnici: Sašo Madgič

Število sodnikov: 2

Poskrbi, da se pregleda oprema in orodja tekmovalcev ter da se tekmovalci pravočasno odpravijo na tekmovališča na urejen in koordiniran način (Ambrožič, 2007).

Naloge (Ambrožič, Steiner & Peternelj, 2008):

- nadzoruje prehod atletov s terena za ogrevanje na tekmovališča ter tako zagotavlja, da so vsi atleti, ki jih preverijo v prijavnici, prisotni in pravočasno pripravljeni za načrtovani začetek njihove discipline,
- je samostojna služba v okviru organizacijskega odbora tekmovanja,
- prijavnica mora delovati 90 minut pred pričetkom tekmovanja,
- vodja sodnikov prijavnice kontrolira drese tekmovalcev, šprinterice in druge opreme ter preveri dovoljenost reklam na dresih in opremi atletov (138. in 143. člen Pravil za atletska tekmovanja),
- atletska sodnika opravljata kontrolo orodij, sicer z merjenjem, tehtanjem in označevanjem le-teh,
- atleti se morajo prijaviti v določenem roku pred pričetkom discipline, ki je naveden v tehničnih navodilih tekmovanja,
- organizira se odhod atletov na prizorišča tekmovanja v skupinah in spremstvu uradnih oseb.

Sodniki v prijavnici (128. člen Pravil za atletska tekmovanja):

Sodniki v prijavnici zagotavljajo:

- da atleti nosijo predpisana nacionalna in klubska oblačila, potrjena od njihovih nacionalnih zvez

- da nosijo štartne številke pravilno pripete in da so v skladu s štartno listo
- da imajo sprinterice dovoljeno število žebeljev s predpisano mero
- da reklamni napisi na oblačilih in torbah atletov ustrezajo pravilom in predpisom IAAF
- da atleti na tekmovališča ne prinašajo nedovoljenih predmetov

5.4.5. Proglasitve

Vodja protokola: Drago Trajkovič

Število oseb: 3

Na atraktiven in animacijski način se podelijo priznanja najboljšim. Tu je možnost, da to častno funkcijo podeljevanja priznanj opravijo sponzorji, nekdanji vrhunski športniki ter zaslužni funkcionarji (Ambrožič, 2007).

Naloge:

- poskrbi za podeljevanje medalj za dosežene uspehe
- koordinira delovanje z napovedovalcem tekmovanja
- razdeli tudi praktične nagrade
- koordinira glasbeno spremljavo ob tekmovanju

Podelitve so se opravljale takoj po končani disciplini. Eden od sodnikov je prve tri uvrščene tekmovalce odpeljal do prostora za proglasitve. Medalje so podeljevali direktor tekmovanja, delegat tekmovanja, glavni sodniki tekmovanja.

5.4.6. Merjenje in obdelava podatkov

Izvajalec merjenja časa in obdelave podatkov: Timing Ljubljana

Število oseb: 4

Merjenje časov opravlja TIMING LJUBLJANA po pogodbi za tekmovanja serije mitingov Mednarodne atletske lige. Na stadionu ima zagotovljen svoj prostor v ciljnem izteku.

Služba za meritve uredi rezultate za vsako disciplino posebej in jih po koncu tekmovanja objavi na svoji spletni strani in spletni strani Atletske zveze Slovenije. Rezultate sproti oddaja v sekretariat tekmovanja, ki jih objavlja na oglasni deski in po tekmovanju v rezultatni listi.

5.4.7. Napovedovalec

Uradni napovedovalec tekmovanja: Robert Herga

Naloga:

- Napovedovalec seznanja gledalce z imeni in štartnimi številkami atletov pri posameznih disciplinah, z vsemi potrebnimi podatki o sestavi skupin, razporedu stez, žrebu in o vmesnih časih. Takoj ko dobi rezultate posameznih disciplin, jih objavi z vsemi potrebnimi podatki (imena, uvrstitve, doseženi časi, višine, dolžine) (134. člen Pravil za atletska tekmovanja).
- Je informator za gledalce o dogodkih na stadionu, o rezultatih in posameznih tekmovalcih in ves čas spremlja potek tekmovanja. Tekmovanju daje dober izgled in predstavitev. Je informator tekmovanja, ki zagotavlja dovolj informacij za gledalce, jih animira, motivira in stimulira za spremljanje dogodkov na stadionu (The Referee, 2004).
- Mora se spoznati na atletiko, atletska pravila in atlete, ki jih predstavlja gledalcem, poznati mora njihove pretekle dosežke in cilje za naprej. Napovedovalec se mora dobro pripraviti na samo tekmovanje s predpripravo. Njegov glas mora biti prijeten, slušen in čist ter mora imeti pravilno slovnično izgovorjavo (The Referee, 2004).

5.4.8. Pritožbena komisija

Komisijo sestavljajo: delegat tekmovanja, vodja tekmovanja in vodja sodniške službe.

Pritožbena komisija tekmovanja:

- Igor Godec, mag., delegat tekmovanja
- Jure Pirš, vodja tekmovanja
- Andrej Timošek, vodja sodniške službe

5.4.9. Zdravstvena služba

Zdravstvena služba tekmovanja: ZD Slovenska Bistrica

- Organizator tekmovanja mora zagotoviti prisotnost zdravnika ali višje medicinske sestre za čas pričetka ogrevanja nastopajočih in do konca tekmovanja (Ambrožič & Peternelj, 2007).
- Zdravstvena služba mora nositi svoja prepoznavna oblačila svoje službe, prav tako mora biti vidna za označenem mestu zdravniške službe (Ambrožič & Peternelj, 2007).

- Organizator tekmovanja odda vlogo v bližnji zdravstveni dom za prisotnost reševalca z vozilom na samem tekmovališču. Odobri ga direktorica zdravstvenega doma.

5.4.10. VIP

Prostor za pomembne goste se je nahajal v sejni sobi atletske dvorane. Vse sponzorje in donatorje je potrebno obravnavati z veliko pozornostjo. Organizator vedno povabi v goste pomembne ljudi iz gospodarstva in politike, v priložnost nameni pozornost nekemu, ki odpre tekmovanje. Miting mednarodne atletske lige v Slovenski Bistrici je odprla županja občine Irena Majcen, mag. V goste so bili povabljeni številni funkcionarji iz občine in domače politike, od predstavnikov Atletske zveze Slovenije, do sponzorjev organizatorja in direktorjev podjetij. Tudi novinarji so imeli nemoteno gibanje v VIP prostoru.

5.4.11. Akreditacija

Akreditacija predstavlja identifikacijski dokument, s katerim se identificirajo pomembne osebe na tekmovanju. Akreditacijo nosijo nastopajoči atleti, trenerji, novinarji, vodstvo tekmovanja in ostale službe tekmovanja. Vstop v določene prostore je možen le z akreditacijo. Te nadzirajo reditelji na določenih mestih.

5.4.12. Novinarji

Novinarji so imeli svoje prostore na tribuni ob ciljnem izteku, kjer so imeli postavljene mize na nemoteno opravljanje dela. Po normativih lige morajo novinarji imeti svoje prostore z ustrezno opremo in dostopom za svoje delo.

5.4.13. Reditelji

Rediteljsko službo so opravljale tri osebe. Ena oseba se je nahajala pri velikem izhodu v atletski stadion, druga oseba je bila pred vhodom na tribuno atletskega stadiona, tretja oseba pa je bila pri vratih vhoda na metališče za kladivo. Njihova naloga je bila kontrola akreditacij udeležencev, da so na stadion spuščali le tekmovalce v spremstvu sodnikov in osebe z ustreznimi akreditacijami. Reditelji so bili označeni z oranžnimi telovniki.

Po zakonu o javnih zbiranjih mora reditelj biti polnoletna oseba z ustreznimi psihofizičnimi sposobnostmi za opravljanje nalog glede na značaj prireditve. Označen mora biti s posebnim telovnikom, na katerem je viden napis reditelj. Naloga reditelja je skrb za red na prireditvi, preprečuje osebam vnos nedovoljenih predmetov na prizorišče. Udeležence prireditve usmerja, obvešča, opozarja, izreka prepovedi ter s fizično ali mehansko oviro prepreči dostop osebam na prireditveni prostor (ZJZ-UPB2, 2005).

5.5. GOSTINSKA PONUDBA

Gostinska ponudba: Gostišče Jakec

Gostinska ponudba se je nahajala ob atletskem stadionu, kjer je bilo poskrbljeno za hrano in pijačo. Vsak tekmovalec in trener je bil deležen tradicionalnega golaža s kuponom, ki so ga dobili ob plačilu štartnine tekmovanja. Poleg je bila tudi gostinska ponudba pijače.

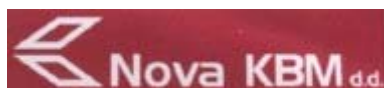
5.6. SPONZORJI ORGANIZATORJA TEKMOVANJA

Sponzorji in donatorji organizatorja so bili:

Glavni pokrovitelj organizatorja:

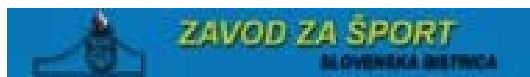

Sponzorji in donatorji organizatorja:

GeoFoto d.o.o.

VETERINARSKA POSTAJA SLOVENSKA BISTRICA

FRANK, ZAGREB

Cvetličarna »Cvetje«

V Pravilih za atletska tekmovanja določa 8. člen, da se reklame lahko nameščajo le ob zunanjem robu tekališč. Na notranjem robu tekališč so dovoljene reklame do višine 50 cm in v dolžini 15 m ob ciljni ravnini (postavitev avtomobilov na notranjem delu tekmovališča ni dovoljena).

Reklamni rekviziti so bili obešeni na ograji tribune stadiona in postavljenih ovirah ob atletski stezi, ki so bile oddaljene 8 metrov.

5.7. ŠTEVILO LJUDI, KI SO SODELOVALI PRI ORGANIZACIJI TEKMOVANJA

Število ljudi za organizacijo tekmovanja (sodelovalo pri izvedbi tekmovanja):

- Vodstvo tekmovanja: 6
- Sodniška služba: 36
- Tehnična služba: 12
- Protokol: 3
- Zdravstvena služba: 2
- Sekretariat tekmovanja: 3
- Tajništvo tekmovanja: 2
- Rediteljska služba: 3

Skupaj: 64 ljudi

5.8. OBJEKT

KARAKTERISTIKA STADIONA (Ambrožič & Peternelj, 2007):

Ime: stadion Slovenska Bistrica

Upravljalavec: Zavod za šport Slovenska Bistrica

Zgrajen: leta 1999

Tribuna: 970 sedišč, 300 stojišč

Vrsta površine in m²: polytan WS, 4.560m²

Rang: mitingi in šolska tekmovanja

Opis tekmovališča:

- 1x daljina, troskok
- 1x višina, palica
- 1x krogla, disk, kladivo, kopje

Rang objekta - certifikat: C

5.9. MEDIJI

Pred izvedbo tekmovanja:

Odmeven športni dogodek, ki se bo zgodil na atletskem stadionu v Slovenski Bistrici se je prvič v medijih omenil že konec meseca marca na tiskovni konferenci AD Almont. Miting je bil izpostavljen kot največje atletsko tekmovanje v Slovenski Bistrici z atleti, kot so Miran Vodovnik, Primož Kozmus, Boštjan Fridrih. V tednu pred tekmovanjem so lokalni mediji že poročali in oglaševali o tem športnem dogodku. Na lokalni radijski postaji Radio Rogla in Radio Radio je bil objavljen reklamni oglas o mitingu mednarodne atletske lige, v lokalnih časopisih (tednik Panorama, Večer) je bilo objavljeno vabilo k ogledu tekmovanja v Slovenski Bistrici. Tudi na Radiu Šmarje pri Jelšah je bilo povedanih nekaj besed o atletskem mitingu.

Lokalne radijske postaje Radio Radio, Radio Rogla in Radio Šmarje pri Jelšah so teden pred tekmovanjem poročale in oglaševali o mitingu mednarodne lige za Veliko nagrado AZS, ki ga bo organiziralo Atletsko društvo Almont.

K medijski prepoznavnosti je pripomogla tudi tiskovna konferenca Atletske zveze Slovenije v Ljubljani v Hotelu M, dva dni pred pričetkom tekmovanja. Na tej konferenci so klubi, ki so pristopili k ligi mitingov, podpisali pogodbe in o poteku lige ter prizoriščih je bilo objavljeno v vseh večjih slovenskih časopisih in medijih naslednji dan. Organizator AD Almont in kraj Slovenska Bistrica pa je bilo prvo prizorišče mitinga mednarodne lige za Veliko nagrado AZS. V mestu in okolici so bili polepljeni plakati mednarodne lige, ki so vabili mimoidoče k ogledu tekmovanja.

Po izvedbi tekmovanja:

Pomembnejši rezultati so bili objavljeni na televiziji in internetu že zvečer po tekmovanju (najodmevnejši rezultat iz Slovenske Bistrice je bil met Primoža Kozmusa 79,99 m).

O samem tekmovanju je produkcija VPK posnela 15-minutno reportažo, ki je bila objavljena na nacionalni televiziji na drugem programu naslednji vikend v večernem terminu med 19. in 20. uro. STA (Slovenska tiskovna agencija) je posredovala vse pomembne rezultate vsem časopisom in medijskim hišam. Rezultati so bili objavljeni v vseh večjih slovenski časopisih (Večer, Delo, Ekipa), televizijskih medijih (TV 1, Pop TV, TV Maribor), na internetnih straneh Atletske zveze Slovenije, Siol-a, 24ur.com in lokalnih časopisih (tednik Panorama, Bistriške novice).

Lokalne radijske postaje (Radio Rogla, Radio Radio, Radio Šmarje pri Jelšah) so v ponedeljkovem dopoldanskem terminu poročale o atletskem tekmovanju v Slovenski Bistrici.

5.10. ANALIZA STROŠKOV IN KORISTI TEKMOVANJA

Preglednica 17: Pregled sponzorjev organizatorja, njihov prispevek in namembnost prispevka

Finančne koristi tekmovanja:

Sponzor:	Dohodek	Namembnost
Občina Slov. Bistrica	1000 €	sponzorstvo
Logar Flexotisk	500 €	donacija
NKBM	630 €	sponzorstvo
Zavarovalnica MB	2400 €	odkup števil
Š tisk, Matic Šerbelj s.p. Špindl	100 €	
Štartnina tekmovanja	1170 €	
SKUPAJ:	5800 €	

Preglednica 18: Pregled donatorjev organizatorja, njihov prispevek in namembnost prispevka

Finančne koristi tekmovanja:

Donacije:	Dohodek	Namembnost
Veterinarska postaja	<u>200 €</u>	plačilo ozvočenja
Atletska zveza Slovenije	<u>2000 €</u>	<i>Timing Ljubljana, reklame</i>
Geofoto	<u>500 €</u>	<i>merjenje</i>
Giga sport	<u>500 €</u>	<i>praktične nagrade</i>
Penco	100 €	energijski napitki, nagrade
Cvetličarna »Cvetje«	40 €	aranžma protokola
SKUPAJ:	3340 €	

Sponzorji organizatorja tekmovanja so skupaj prispevali za organizacijo tekmovanja 4630 €. Dohodek iz šartnina tekmovanja je znašal 1170 €, za vsak štart na tekmovanju se plača 6 €.

Donatorji so prispevali materialne dobrine v vrednosti, ki je zapisana v preglednici. Največji delež ima Atletska zveza Slovenije, ki pokrije strošek osnovnega paketa

meritev Timing Ljubljana in poskrbi za material v obliki reklamnih plakatov, letakov za posamezno tekmovanje, reklamnih panojev in akreditacij. Geofoto meritve so optično merili daljave pri metih kopja in kladiva, njihovo delo je ocenjeno v vrednosti 500 €. Giga sport je zagotovil praktične nagrade v vrednosti 500 € (majice, nogavice in športne torbe). Skupna vrednost materialnih dobrin v obliki donacij je bila 3340 €.

Proračun tekmovanja je znašal 7970 €, od tega je več kot dobra polovica delež sponzorjev.

Preglednica 19: Pregled stroškov organizacije tekmovanja v AD Almont

Stroški organizacije tekmovanja:

Vrsta stroška	Odhodek	Namembnost
Sodniški zbori (regionalni)	397 €	dnevnica+potni stroški
Sodniški zbor (domači)	340 €	dnevnica
Delegat tekmovanja	44.5 €	dnevnice uradne po tarifi + potni stroški
Glavni sodniki	95.4 €	dnevnice po uradni tarifi + potni stroški
ozvočenje	<u>200 €</u>	plača veterinarska postaja
Gostinska ponudba (gostišče Jakec)	700 €	hrana in pijača
Nagradni sklad	4000 €	denarne nagrade za atlete
Fotokopije štartnin	50 €	
Mercator: voda za sodnike in delavce	30 €	
SKUPAJ:	5656,90 €	

Za izvedbo tekmovanja je po pogodbi organizator dolžan zagotoviti nagradni sklad v višini 4000 €. Ostali stroški tekmovanja so vezani predvsem na sodniško službo. Ker je bilo domačih sodnikov premalo, so na pomoč prišli sodniki iz sosednjih sodniških zborov. Vsak sodnik je dobil sodniško dnevnic v vrednosti 13 € in potne stroške za tistega, ki je vozil. Organizator mora plačati delegata tekmovanja in glavne sodnike tekmovanja. Izplačajo se jim dnevnice po uradni tarifi in potni stroški. Ozvočenje je plačala Veterinarska postaja Slovenska Bistrica. Društvo je moralo pokriti strošek gostinske ponudbe, ki je znašal 700 € (pogostitev za atlete, trenerje, vodstvo tekmovanja in pokrovitelje). Izplačani so bili tudi domači sodniki in pomočniki na tekmovanju. Stroške najema prostora za tekmovanje je kril Zavod za šport Slovenska

Bistrica, ki je pokrila tudi delovanje, plačilo tehnične službe in gostinsko ponudbo za VIP prostor.

Na podlagi primerjave dohodkov in stroškov tekmovanja se bo izračunal indeks donosnosti tekmovanja brez diskontne stopnje. Enačba za izračun indeksa donosnosti:

$$PI = \frac{SV \text{ koristi}}{SV \text{ stroškov}} = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{PD_t}{(1+k)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{C}{(1+k)^t}}$$

Legenda:
 SV - sedanja vrednost.
 PD_t - pričakovani donosi v času "t".
 k - določena diskontna stopnja.
 C - stroški projekta.

$$PI = 5800\text{€}/5656,9\text{€}$$

$$PI = 1.02$$

Projekt (v mojem primeru organizacija tekmovanja) je spremenljiv, kadar je indeks donosnosti večji od 1,00 in iz tega vidika nespremenljiv, kadar je indeks donosnosti manjši od 1,00. **Pri vrednosti 1,00 so diskontirane koristi enake stroškom investicijskega projekta (v mojem primeru organizacije tekmovanja).**

Izračun indeksa donosnosti brez diskontne stopnje za organizacijo mitinga Mednarodne atletske lige v Slovenski Bistrici znaša 1.02. Na podlagi te vrednosti lahko sklepam, da je projekt (organizacija tekmovanja) v mojem primeru spremenljiv in da je organizator posloval pozitivno. Finančna korist tekmovanja je minimalen pozitiven zaslužek, ki bi glede na nivo tekmovanja moral biti občutno večji. Vzroki za to je možno v načinu pridobivanja sponzorjev za organizacijo tekmovanja. Za organizacijo tekmovanja so sredstva zagotovila nekatera večja podjetja v občini.

Atletsko društvo je izvajalec storitve, to je organizacija tekmovanja. Njegova finančna korist od organizacije tekmovanja je:

- pridobitev dodatnih finančnih sredstev
- pokritje finančnih stroškov tekmovanja
- oglaševanje sponzorjev in donatorjev ter možnost nadaljnega skupnega sodelovanja
- možnost sklepanja dodatnih sponzorskih pogodb, vezana na delovanje atletskega društva
- možnost koriščenja materialnih dobrin sponzorja in donatorja
- pozitivno poslovanje pri organizaciji prireditve

DRUŽBENE KORISTI (učinki in vpliv tekmovanja na domače okolje in klub):

Prepoznavnost Atletskega društva Almont je ena od družbenih koristi pri organizaciji tega tekmovanja. Organizacija mitinga mednarodne atletske lige je prinesla naslednje koristi:

- medijsko prepoznavnost atletskega društva kot organizatorja pomembne športne prireditve,
- prepoznavnost in promocija kraja športne prireditve, mesta Slovenska Bistrica,
- prepoznavnost atletske šole in povečana udeležенost otrok na atletski vadbi,
- reportaža atletskega mitinga na drugem programu nacionalne televizije v udarnem terminu od 19. do 20. ure,
- odlični rezultati atletov na mitingu so dali tekmovanju večjo veljavo in prepoznavnost organizatorja v vseh oblikah medijev,
- objave reportaž tekmovanja na lokalnih radijskih postajah ter objava člankov v časopisih in medijskih spletnih straneh,
- sodelovanje mladih atletov iz atletske šole pri organizaciji tekmovanja je bil za njih dodaten motivacijski dejavnik, ki je vplival na željo po vadbi in tekmovanju,
- zapolnjenost lokalov v okolici stadiona, kjer je vsak udeleženec zapravil nekaj evrov za pijačo in druge dobrine (hrana, sladoled),
- zasedenost hotelov v namen tekmovanja ni bila zabeležena, saj je tekmovanje trajalo eno popoldne, nastopili so atleti iz Slovenije.

Slabost tekmovanja je ta, da je naslednji dan potekalo ekipno mladinsko prvenstvo Slovenije, zato je bila udeležba mladinske kategorije pod pričakovanji in dohodek iz štartnine tekmovanja tudi manjši. Na račun tega tekmovanja je organizator izgubil 70 do 80 štartov. Dohodek iz štartnine je bil od 500 € do 700 € manjši, če sklepamo, da bi tekmovala še mladinska kategorija, nekateri bi tekmovali v dveh disciplinah tekmovanja, za kar bi plačali dvojno štartnino.

5.11. PRIMERJAVA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA IN EKONOMSKI VIDIK Z DRUGIMI ATLETSKIMI DRUŠTVI

Preglednica 20: Primerjava organizacije tekmovanja in ekonomski vidik

	AD ALMONT	AK POLJANE	AK VELENJE
Število atletov	195	195	220
Število sponzorjev	5	8	25
Prispevek sponzorjev	4.630€	11.600€	100.000€
Število donatorjev	6	4	1
Prispevek donatorjev	3.340€	3.400 €	10.000 €

Proračun tekmovanja	7.970€	15.000€	100.000€
Štartnina tekmovanja	1.170€	1.100€	plača organizator
Nagradni sklad tekmovanja	4.000€	6.000€	14.400€
Stroški tekmovanja (sodniki, tehnična služba ...)	5856,90€	6.780€	100.000€
Število ljudi, ki je sodelovalo v organizaciji	64	50	100
Bivanje tujih atletov	Ne	Da	Da
Kritje stroškov bivanja	/	plača organizator	plača organizator
PI (izračun indeksa donosnosti)	1.02	1.71	1.00

AD Almont, AK Poljane iz Maribora in AK Velenje so bili v letu 2007 organizatorji mitingov Mednarodne atletske lige za veliko nagrado Vzajemne. V preglednici je zajeta finančna primerjava treh organizatorjev z vidika deleža sponzorjev in donatorjev, proračuna tekmovanja, stroškov tekmovanja in indeksa donosnosti.

Z ekonomskega vidika velja izpostaviti naslednje primerjave:

- Največji delež sponzorjev in donatorjev je prisoten v Velenju, najmanjši delež v AD Almont.
- Po številu sponzorjev in donatorjev sta AD Almont in AK Poljane primerljiva, vendar je finančni delež sponzorjev večji v AK Poljane v primerjavi z AD Almont.
- Posebej je potrebno poudariti, da je nivo tekmovanja v Velenju višji, saj miting šteje tudi za miting Evropske atletske zveze (EAA), za katerega veljajo še višji kriteriji, standardi, merila, ki določajo tudi proračun tekmovanja.
- Indeks donosnosti tekmovanja je najvišji v Mariboru, AD Almont in AK Velenje imata enak indeks donosnosti, vendar je v primerjavi med njima v boljšem položaju AK Velenje zaradi večjih dohodkov, deleža sponzorjev in proračuna tekmovanja.
- Velenjski organizator ima največje stroške tekmovanja, ki se enačijo s proračunom tekmovanja.
- Stroški tekmovanja v primerjavi med AD Almont in AK Poljane so na podobnem nivoju, vendar je treba izpostaviti, da je imel AK Poljane večji

nagradni sklad in proračun tekmovanja, zato so stroški same organizacije v primerjavi z AD Almont nižji.

- AK Poljane in AK Velenje sta zagotovila bivanje tujim atletom, stroške je kril organizator tekmovanja.

Z vidika organizacije je potrebno izpostaviti naslednje primerjave:

- Nivo tekmovanja v Velenju zahteva organizacijo na zelo visokem nivoju, zato je število ljudi v organizaciji tekmovanja največje. Shema tekmovanja je identična, razlika je organizacijskem (večjo vlogo delovanja ostalih služb, pomembnost logistike tekmovanja) in finančnem smislu (določen proračun, večje nagrade, stimulacije atletom).
- V primerjavi med AD Almont in AK Poljane je imelo slednje društvo manj ljudi v organizaciji tekmovanja.
- Na mitingu v Mariboru in Velenju je nastopilo več tujih atletov. Razlog nastopanja se najde tudi v koledarju tekmovanja, saj sta mitinga bila organizirana konec junija in v začetku julija leta 2007, ko je bil višek sezone pred glavnim poletnim tekmovanjem, to je bilo svetovno prvenstvo v Osaki.

Po organizaciji izstopa AK Velenje, ki organizira največji miting v Sloveniji. Miting se šteje v sklop mednarodne atletske lige in v serijo mitingov Evropske atletske zveze (EAA permit). Natopili so atleti iz 26 držav s 6 celih. Organizator nudi tujim atletom naslednje ugodnosti:

- Plačilo potnih stroškov in stroškov bivanja
- Plačilo štartnine nastopajočim atletom
- Stimulacijska nagrada za posameznega atleta za dobro dosežen rezultat.

Doseženi rezultati atletov na mitingu so rangirani in s tem dajejo kakovost ter določen nivo oz. rating tekmovanja, ki ga zahteva Evropska atletska zveza. To je tudi pogoj za vnaprejšnje organizacije takšnih mitingov. Kriterij mitingov določa organizatorju tudi minimalni proračun tekmovanja, ki ga mora zagotoviti iz sponzorskih sredstev. Miting vse vsako leto prenaša poreko nacionalne televizije in je medijsko najbolj odmeven.

AD Almont in AK Poljane sta organizacijsko primerljiva po številu ljudi, sodelujočih v organizaciji tekmovanja. V finančnem pogledu je AK Poljane zagotovil večji dohodek sponzorjev in tržni izkoristek organizacije mitinga. Klub velja za enega od najboljših organizatorjev atletskega tekmovanja v Sloveniji. Miting v Slovenski Bistrici je z vidika organizacije uspel, v finančnem pogledu pa je bil izkoristek zanemarljiv v primerjavi z AK Poljane.

Vsak organizator tako velikega tekmovanja mora v fazi priprave ali fazi odločanja narediti proces analize stroškov in koristi. V tretjem poglavju diplomske naloge so

predstavljeni koraki procesa te metode. Ta postopek bi moral biti zajet v finančnem načrtu organizacije tekmovanja.

Organizacija atletskega tekmovanja predstavlja projekt. Izvedba tega projekta mora imeti jasne cilje, ki jih hočemo doseči. Glede na pretekle izkušnje bi se teoretično moralo vedeti za približne stroške organizacije tekmovanja. Pomembno je, da opredelimo stroške in koristi tekmovanja. To nam lahko pokaže, kje so bile naše slabosti v preteklosti in kaj bi se dalo v prihodnosti izboljšati s pravim pristopom. Za izračun bi se uporabila enačba za izračun indeksa donosnosti brez diskontne stopnje, saj je časovno organizacija vezana na zelo kratek čas izvedbe, finančni vložki bi bili takoj povrnjeni. Tekmovanje poteka eno popoldne v roku treh ur. Potrebno bi bilo oceniti možnost občutljivosti in tveganja predpostavk. Ena od teh je lahko prekrivanje termina z drugim tekmovanjem ali prezgodnji termin. Druga možnost je neustreznost urnika tekmovanja. Zato je treba urnik zasnovati tak, da bo pritegnil čim več atletov in čim bolj zapolnil posamezne discipline. Urnik mora biti dinamičen in atraktiven za gledalce in medije.

6.0 ANALIZA IZPELJAVE TEKMOVANJA

Diplomsko delo zajema organizacijsko shemo atletskega tekmovanja v Atletskem društvu Almont. Shema predstavlja enega od primerov organizacije atletskega tekmovanja. V samo organizacijo je zajetih več področij, zato bo razprava razdeljena na več delov.

Miting Mednarodne atletske lige je bil uspešno organiziran, med samo izvedbo tekmovanja ni bilo večjih težav, ki bi vplivale na potek tekmovanja. Sama priprava na tekmovanje je imela nekaj težav. Težave so se pojavile pri pridobivanju atletske sodnikov. Domači sodniški zbor ne more pokriti celotnega sojenja, zato smo zaprosili za pomoč sodniški zbor iz Ptuja in Maribora. Ker se normativ števila sodnikov ni dosegel, je organizator zaprosil za dodatno pomoč še dva zbora iz celjske regije. Pri ostalih dejavnostih v pripravi na tekmovanje večjih težav ni bilo. Organizator se je redno sestajal s službami tekmovanja, kjer so pregledali opravljene naloge in napredek v pripravi na tekmovanje. Urnik tekmovanja je bil sestavljen na podlagi disciplin tekmovanja. Edina skrb, ki se je pojavljala, je bil premajhna udeležba atletov na nekaterih disciplinah, saj je v vikendu našega termina potekalo Ekipno prvenstvo Slovenije za mladince, ki je bilo obvezno za vse atletske klube. Discipline tekmovanja so potekale redno po urniku in ni bilo nobenega zamujanja. Med samim tekmovanjem je prišlo do nekaj napak, ki so zajete v moji osebni analizi. Napake so se pojavile pri merjenju sektorjev za mete, ki jih je vodja sodniške službe še pred pričetkom tekmovanja skupaj z glavnim sodnikom za mete in delegatom odpravil. Sodniške službe v tehničnih disciplinah so delovale homogeno in brez težav. Pomanjkljivosti so bile v nadzoru rediteljske službe, saj se je na samem tekmovališču gibalo preveč trenerjev. V prihodnje je potrebno zagotoviti več rediteljev na vstopnih točkah in se strogo držati navodil vodje tekmovanja in sistema akreditacij.

Kot vodja tekmovanja naredim po vsaki organizaciji tekmovanja analizo izvedbe tekmovanja, kje so se mogoče pojavile napake. Ta analiza mi pripomore, da se pred naslednjim takšnim tekmovanjem o napakah pogovorimo in jih odpravimo. Za mnenje o samem tekmovanju in storjenih napakah vedno povprašam delegata, glavne sodnike in vodje posameznih služb.

Moja osebna ocena tekmovanja je bila sledeča:

- **Prijavnica;** je delovala v skladu z navodili. V prihodnje moramo biti pozorni na način označevanja in merjenja tehtanih orodij, potreben je univerzalen znak (kljukica z edigsom). Potreben bo še en sodnik za lažje delo, ozvočenje za klicanje tekmovalcev, zapisnik posamezne discipline mora biti preverjen v prijavnici in vse spremembe se zapišejo v prijavnici, preden se oddajo sodnikom na tekmovališču.

- **Teki**; sodniki na cilju na ročnem merjenju so delovali zelo usklajeno in brez težav. Potrebno je zagotoviti sodnika več za kontrolo steze, posebej pri tekih na srednje proge.
- **Štart**; potreben je še dodaten sodnik pri štartni proceduri, ki bo vodil tekmovalce iz prijavnice na štart tekov, da jih pelje po skupinah. Pri tekih na srednje in dolge proge je manjkal sodnik ali več za kontrolo steze. Pred tekmovanjem preveriti označbe za srednje in dolge teke in jih primerno postaviti, da jih opazijo sodniki, ki niso iz našega zbora.
- **Tehnične discipline**; sodniške žirije so delovale nemoteno na skakališčih in metališčih. Napake so se pojavile pri izmeri sektorjev za mete, ki jih je vodja sodniške službe pred pričetkom skupaj z glavnimi sodniki tekmovanja odpravil (sektorji so bili napačno zarisani). Pri skoku v daljino je bila jama preširoka in so potrebno širino označili s trakom. Potrebne so štoparice za merjenje časa za pripravo tekmovalca. Pri skoku v daljino montažna deska ni primerna za ogrevanje, manjka deska v mestu, kjer se postavi deska s plastelinom. Pri skoku v višini je potrebna dodatna letvica. Sodniki iz posameznih žirij so morali priti po tekmovalce v prijavnico, nekateri niso upoštevali teh navodil, danih pred tekmovanjem s strani vodje tekmovanja. Sodniške naprave in orodja so bila skladno na mestih.
- **Tehnična služba**; ni popolnoma delovala v skladu z dogovorom, nekateri so odšli na malico med tekmovanjem. Delovali so boljše kot na lanskem tekmovanju. Potrebna je kakšna oseba več za delo reditelja, ker je bilo preveč trenerjev na stadionu. Naslednje leto samo en vhod na stadion in en izhod z njega. Potreben je tudi natančen protokol delovanja službe in nadzornik, ki jih vodi po stadionu. Odpovedal je nadzor terena, na tekmovališču se je nahajalo preveč trenerjev. Ni delovala rediteljska služba. Ob vseh vhodih na atletski stadion je potrebno poostri nadzor akreditacij tekmovanja.
- **Protokol in proglastitve**; osebe morajo biti pozorne na stezo pri skoku v daljino in stezo tekov. Prišlo je do oviranja tekmovalcev v skoku v daljino in skoraj do oviranja teka B-finala na 100 m. Podelitve je treba usklajevati z napovedovalcem in urnikom tekmovanja. Držali so se dogovora takojšnje podelitve po končani disciplini.
- **Sodniki**; so upoštevali navodila, razen nekaterih glede vodenja tekmovalcev na stadion. Pri tehtanju orodja v prijavnici za met kladiva je prišlo do majhnih problemov, težave s postavitvijo orodja na tehtnico. Ostalo je šlo po dogovoru.
- **Sekretariat tekmovanja**; je deloval nemoteno in v skladu z navodili, kurirska služba je bila utečena in je sproti obveščala napovedovalca in obešala rezultate na oglasno desko.

Oceno izvedbe tekmovanja ocenjujejo delegat tekmovanja in glavni sodniki tekmovanja. V posebej določenih zapisnikih podajo oceno o organizaciji tekmovanja in delo posameznih služb na tekmovanju. Na 22. seji tekmovalne komisije atletske zveze Slovenije, dne 12. 6. 2007, je bilo podano naslednje poročilo o tekmovanju, ki ga je izpeljalo AD Almont:

»Iz zapisnika 22. seje TK Atletske zveze Slovenije, dne 12. 6. 2007 (www.atletskazveza.si/files/zapisniki/Zap_kt22_2007.pdf):

12. maj 2007 – VN AZS v Slovenski Bistrici (organizator AD Almont Slovenska Bistrica)

Organizator se je potrudil in lepo pripravil stadion. Pomanjkljivost so bili napačno zarisani sektorji za kroglo, kladivo in kopje, kar pa je bilo popravljeno do pričetka tekmovanja. Nastopilo je bolj malo tekmovalcev. Odpovedal je tudi nadzor terena, saj je bilo na tekmovališčih preveč trenerjev.

Pomanjkljivosti na štadionu:

- balvan pri krogli ni v skladu s pravili.
- zaščitna mreža pri kladivu ni po predpisih. Plastični vložek se ne prilega dobro v krog.

Sklep št. 6

Organizator mora navedene pomanjkljivosti odpraviti v letu 2007.

6.1. ANALIZA ORGANIZACIJSKE SHEME

Shema organizacija tekmovanja je za vsa atletska tekmovanja enaka, za vse nivoje od šolskega tekmovanja do svetovnega prvenstva. V preglednici 7 najdemo predstavljeno shemo organizacije tekmovanja, ki predstavlja posamezne službe in priporočljivo število oseb. Vsak organizator tako dobi približno sliko o posameznih službah na tekmovanju in število potrebnih oseb. Namen organizacije atletskega tekmovanja je nastopanje atletov. Nastopi domačih atletov so eden od glavnih razlogov, zakaj se društvo odloči, da organizira atletskega miting. Poleg tega dejavnika so pomembni še medijska prepoznavnost, promocija domačega kraja in promocija atletike. Organizator mora atletom zagotoviti optimalne pogoje za nastop, vse mora potekati v skladu s pravili, merili in standardi za organizacijo tekmovanj.

Naša organizacijska shema je predstavljena kot primer organizacije tekmovanja. Razdelimo jo lahko v fazo priprave in fazo izvedbe tekmovanja. V fazi priprave na organizacijo tekmovanja:

- se je pravočasno oblikoval organizacijski odbor in službe tekmovanja z odgovornimi osebami,
- vodje posameznih služb so se držale navodil in sklepov, ki so bili sprejeti na rednih sestankih in svoje delo opravljale v skladu s funkcijo,

- na mesečnih sestankih so se sprejemali in preverjali sklepi ter naloge v zvezi z organizacijo tekmovanja,
- problem se je pojavil v zvezi s številom sodniške službe, ki je bil rešen s pomočjo sosednjih sodniških zborov,
- zagotovljena je bila finančna pokritost tekmovanja (sponzorji in donatorji), ki je pokrila stroške tekmovanja,
- organizacija tekmovanja je bila omenjena v različnih medijih, kjer je se prireditvev tudi oglaševala,
- upravitelj stadiona je zagotovil primerno opremo za izvedbo tekmovanja in uredil stadion z okolico.

Izvedba tekmovanja predstavlja končni produkt organizacijskega odbora tekmovanja. Analiza izvedbe je navedena v prejšnjem poglavju. Najpomembnejša oseba v celotni shemi je vodja tekmovanja, ki načrtuje in vodi tekmovanje. Je režiser in dirigent, ki vodi in kontrolira potek tekmovanja. Je eden od najpomembnejših členov organizacijske sheme. Skrbi za načrtovanje, pripravo in izvedbo tekmovanja. Imeti mora svoj prostor na stadionu, s katerega kontrolira potek tekmovanja. Je odgovoren za pravilno vodenje tekmovanja, v neposrednem kontaktu z ostalimi službami tekmovanja in sproti odpravlja napake in težave. Mora biti avtoritetna oseba, ki ima jasne cilje, opredeljene naloge ter zadolžitve, ki se jih morajo ostali na terenu držati. Je oseba, ki mora imeti atletska pravila v malem prstu. Načrtovana mora biti vsaka naloga v zvezi s potekom tekmovanja, od urnika tekmovanja, urnika prijavnice, urnika protokola, urnika delovanja tehnične službe. Celotna izvedba mora potekati po časovni tirnici in te se morajo držati vse službe na tekmovanju. To je glavno vodilo pri organizaciji prireditve.

Moje osebno mnenje je, da bi v vsaki službi tekmovanja potrebovali kakšno osebo več. Vodje posameznih služb bi lahko imele svoje namestnike, s tem bi se delo vodij malce razbremenilo, saj ne morejo hkrati delovati na več mestih. V delovanje organizacijskega odbora bi bilo potrebno vključiti še kakšno osebo z izkušnjami na področju marketinga, trženja in oglaševanja. Zagotovljena je bila finančna pomoč, da se pokrijejo stroški tekmovanja. Glede na nivo tekmovanja je ta izkoristek minimalen in bi bilo potrebno v samo finančno pripravo vložiti več dela. Organizacija mitinga je delo vseh članov društva.

Pri izvedbi tekmovanja je najbolj številčna sodniška in tehnična služba. Shema v preglednici 7 navaja število oseb v posameznih službah. Po merilih tekmovanja je bilo na našem tekmovanju premalo sodnikov (merilo za takšen miting je 61 sodnikov). Sodniški zbori imajo težave pri zagotavljanju števila sodnikov na tekmovanju in praksa zadnjih let je prinesla medsebojno sodelovanje in pomoč pri sojenjih na tekmovanjih. Vse sodnike moramo seznaniti z morebitnimi spremembami ali posebnostmi na tekmovanju. Vsak sodnik, ki opravlja svoje delo, se mora držati

etičnega kodeksa in atletskih pravil ter sojenje opravljati vestno, korektno in objektivno. Tehnična služba je imela dovolj ljudi, a je njihovo delo bilo premalo nadzirano in vodeno s strani vodje službe.

Pri takšnem projektu je dana možnost pridobiti nove člane s strani sponzorjev in donatorjev, ki bi lahko opravljali posamezne funkcije v organizacijskem odboru in pri izvedbi tekmovanja. Posebna populacija so starši atletov, ki so ves čas delno povezani z delovanjem društva. V dejavnost je treba vključiti čim več bivših atletov, ki so nekoč bili del društva. Pri organizaciji tekmovanj je priložnost, da jih dodatno vključimo v dejavnost društva in s tem pridobimo potreben kader. Lahko se pridobi kakšen dodatni sponzor tekmovanja. Pri sami organizaciji je potrebno biti pozoren, da ena oseba ne opravlja pet storitev naenkrat. Takšen primer je pogost pri organizaciji tekmovanj, saj organizatorji ne poskrbijo za dovolj ljudi v posameznih službah. Pri sami organizaciji največ pomenijo izkušnje, ki jih pridobimo tudi organizacijo manjših tekmovanj (mitingi za mlajše selekcije, šolska tekmovanja).

Rezerve v prihodnje se kažejo v številu sodelujočih ljudi, saj je praksa pokazala, da zadostno število ljudi razbremeni tiste odgovorne, saj se delo ekonomično porazdeli in ena oseba ne opravlja pet del hkrati, kar je pogosta praksa danes. Pri tem mora vsak svoje delo vestno opravljati v skladu s pravili in navodili.

Pri organizaciji in izvedbi tekmovanja ne smemo pozabiti na bistvene detajle:

- pravočasno osnovan organizacijski odbor,
- določiti vodje posameznih služb in zagotoviti zadostno število ljudi za nemoteno opravljanje nalog v posameznih službah tekmovanja,
- pripraviti načrt izvedbe tekmovanja, načrt delovanja posameznih služb na in ob stadionu,
- celotna priprava in izvedba mora potekati na visokem nivoju, vanjo treba vložiti veliko energije in se držati atletskih pravil in navodil za organizacijo tekmovanja,
- zagotoviti finančno pokritost tekmovanja, pridobiti čim večje število sponzorjev,
- pridobiti čim večjo medijsko podporo in poskrbeti za novinarje pred in med tekmovanjem in po njem.

Tekmovanje mora biti dinamično, atraktivno za gledalce in atlete ter pritegniti čim večjo pozornost medijev. Razlika v nivoju tekmovanja je v številu oseb, ki sodeluje v organizaciji in organizacijski pripravi na samo tekmovanje. Miting v Velenju zahteva dosti več ljudi na stadionu, v ostalih službah tekmovanj in organizacijskega odbora kot pa miting v Slovenski Bistrici. Največ dela se opravi v pripravi na izvedbo tekmovanja.

Atletsko tekmovanje je eno najbolj zahtevnih oblik tekmovanja, kar se tiče vidika organizacije. Na enem mestu deluje več služb hkrati, ki morajo biti homogene in med sabo povezane. Njihovo delo mora biti koordinirano in časovno usklajeno. Delo služb mora ves čas nadzirati določena oseba, ki skrbi za koordinirano delovanje po zastavljenih ciljih in načrtih. Pomembno je, da imamo v vsaki službi neko osebo z izkušnjami. Skupine so lahko malo mešane, da si tisti, ki so mogoče prvič v takšni situaciji, pridobijo ustrezne izkušnje. Poleg organizacijskega načrta ima pomembno vlogo tudi finančni načrt tekmovanja. Ta mora biti natančno opredeljen z vsemi možnostmi, saj daje izhodišča in manevrski prostor organizatorju pri načrtu in urniku tekmovanja.

6.2. O MEDNARODNI ATLETSKI LIGI

Prva atletska liga v Sloveniji je popolnoma izpolnila pričakovanja. Mitingi Mednarodne atletske lige za veliko nagrado AZS (od leta 2007 naprej za veliko nagrado zavarovalnice Vzajemna) je popestrila koledar atletskih tekmovanj. Liga daje kvaliteto in nudi z nagradnimi skladi atletom dodatno motivacijo za doseg dobrega rezultata. Liga je medijsko in sponzorsko zelo dobro podprta. Atletika se tudi zaradi nje v medijih dosti več omenja, za kar so zaslužni tudi dobri rezultati atletov. Tekmovanj se redno udeležujejo skoraj vsi najboljši atleti. Liga je izpolnila zelene cilje.

Mitingi mednarodne lige so sistem tekmovanja, ki zahteva visok nivo organizacije. Vsi organizatorji so seznanjeni s pogoji in standardi lige. Nivo tekmovanja je finančno zahteven, stroške tekmovanja mora organizator pokriti. Organizacijski odbor tekmovanja ima dovolj časa za pripravo na izvedbo tekmovanja. Pomemben del priprave mora biti finančni načrt izvedbe tekmovanja, ki daje proračun tekmovanja. S tem pridobi organizator manevrski prostor in možnost, da na tekmovanje pripelje vrhunske atlete, za katere je potrebno odšteti tudi nekaj denarja in pokriti njihove stroške. Same discipline nudijo pester program urnika tekmovanja. Sistem točkovanja rezultatov in podeljevanja nagrad je dober, saj mora atlet doseči zelo dober rezultat, da dobi delež nagradnega sklada. To daje tekmovanju večjo zanimivost in atraktivnost za gledalce. V letošnjem letu so povečali število nastopov, ki jih atlet potrebuje za končno nagrado lige. Tako morajo atleti obiskati še kakšno tekmovanje več, da so lahko deležni končne nagrade. Nivo organizacije tekmovanja ni enak pri vse organizatorjih, saj vsi ne zadovoljijo kriterijev tekmovanja. Problem je lahko finančne narave, v infrastrukturi in tehnični opremi, ter v zagonu in pripravi organizatorjev. Atletski objekti se certificirajo, kar jim določa rang objekta. Pomemben je tudi pristop organizatorja k pripravi, ki pa ni vsepovsod enak.

Vredno je razmisliti tudi o terminih tekmovanj. Tekmovanja ni smiselno pričeti dovolj zgodaj, saj nekateri najboljši atleti tempirajo vrhunec sezone malo kasneje in so prva

tekmovanja lige slabo obiskana z njihove strani. Termini za vikend so bolj zanimivi za gledalce, med tednom so obiski mitingov različni. Vse je odvisno od organizatorjev, ki morajo privabiti čim več atletov in gledalcev na tekmovanje. Mitingi so bolj zanimivi pred glavnimi tekmovanji v sezoni, saj takrat atleti lovijo zadnje norme za velika tekmovanja. Eden od ciljev lige je, da daje atletom čim več možnosti za doseganje norm. Včasih je tudi odvisno od atleta, kdaj bo pričel s tekmovanji in katerih se bo udeležil. O izbiri se ponavadi odločajo sami. Sam pričetek lige je bolj primeren za konec meseca maja.

Atletsko društvo Almont je letos že tretje leto pristopilo k organizaciji mitinga mednarodne lige. Vsako leto je organizacija boljša in vedno se naučimo nekaj novega. Naš miting v letu 2007 ni bil časovno najbolj ugoden, saj se je termin pokrival s tekmovanjem, ki je bilo obvezno za vse klube. Velja razmisliti, da takrat, ko je na koledarju miting lige, ne bi bilo v istem terminu še kakšnega drugega pomembnega tekmovanja. Liga zahteva visok nivo in organizacija teh tekmovanj ima določeno prednost zaradi medijske pokritosti in finančnega vložka vseh sponzorjev. Organizator mitinga mora zagotoviti tudi miting za mladinsko in pionirsko selekcijo. Velja razmisliti tudi o pričetku tekmovanj lige in tega prestaviti na malce kasnejši termin, npr. konec meseca maja. Tekmovanje organiziramo zaradi atletov.

V letošnjem letu je AD Almont organiziral miting mednarodne lige za veliko nagrado Vzajemne v malce kasnejšem terminu, kar se je poznalo na obisku iz tujine, predvsem iz Hrvaške.

V veliki meri pa je način izvedbe tekmovanja odvisen od samega organizatorja. Ta si mora zagotoviti nastope tekmovalcev in jih čim bolj privabiti. Samo tekmovanje postane zanimivo zaradi disciplin urnika. Ta mora biti atraktiven, dinamičen in z večjimi vrhunci. Pri organiziranju mitinga se mora upoštevati najpomembnejše discipline, ki se jih da zapolniti z vrhunskimi in dobrimi atleti. Tako bo tekmovanje imelo večjo veljavo.

Organizatorji tekmovanja morajo zavezovati, da bodo tekmovanja organizirali v skladu (Ambrožič, 2007):

- s Pravili za atletska tekmovanja,
- z vsakoletnimi Razpisi tekmovanj AZS,
- s standardi, ki veljajo pri organizaciji tekmovanj,
- z dobro prakso in izkušnjami, ki so jih že pridobili z organizacijo tekmovanj.

6.3. DOPOLNILNI PROGRAM

V praksi dajo organizatorji premalo pomena na dopolnilni program tekmovanja. Pri organizaciji atletskih tekmovanj v Sloveniji ostaja ta točka šibkejši člen. Organizatorji se osredotočijo le na glavno tekmovanje, spektakel, ki ga prinese dopolnilni program, pa je velikokrat zanemarjen. Seveda o samem tekmovanju in spremljevalnih dejavnostih odloča proračun tekmovanja, ki omogoča širše ali ožje manevriranje. V preteklosti so posamezni organizatorji že imeli dopolnilne programe, od ognjemeta od nastopa glasbene skupine. V zadnjem času pa je tega programa bolj malo.

Tekmovanja so tudi običajno daljša in vedno ni možnosti za pripravo dopolnilnega programa. Tega je možnost izvesti pred samo uradno otvoritvijo ali pa po zaključku tekmovanja. Možnosti, ki se ob tem porajajo, so nastopi glasbenih skupin, žrebanja nagrad, ognjemeti, animacija gledalcev itd. Kaj točno bi potrebovali pri dopolnilnem programu:

- organizacijski načrt s celotno logistiko in finančni načrt projekta; vsebuje proračun projekta, pričakovane stroške in dohodke projekta, logistika, bivanje in prevozi,
- organizacijski odbor z vsemi delujočimi službami, izvedba tekmovanja, urnik dejavnosti služb, marketing, sponzorji in oglaševanje,
- nastope vrhunskih atletov; omejitev nastopa v posameznih disciplinah, postavitve norm organizatorja za nastop atleta,
- primeren termin tekmovanja; prilagojen tekmovalnemu koledarju, pred glavnimi tekmovanji, na vrhuncu sezone,
- objekt; vsebovati bi moral dopolnilne prostore, prostor za gledalce in prostor za dopolnilni program, atletski stadion je zelo primeren prostor,
- dopolnilni program; nastop glasbene skupine z gosti iz občine, domačega gospodarstva,
- vključitev sponzorjev v organizacijski odbor tekmovanja.

Poleg atletov, ki naredijo tekmovanje pomembno in atraktivno, so tukaj pomembni tudi gledalci. Atletom, ki nastopajo, prinesejo dodaten motiv in naboj za doseganje dobrega rezultata. Gledalcem je potrebno predstaviti pomembne atlete, specifične lastnosti posameznih disciplin skokov in metov, tempo tekačev itd. Gledalci morajo biti dobro obveščeni o dogajanju na tekmovališčih s strani napovedovalca tekmovanja ter informatike s posameznih tekmovališč (semaforji, oznake za daljinske skoke in mete). Animacija s strani napovedovalca daje dogajanju na tekmovališčih in gledalcem poseben čar in spektakel, ki si ga želijo vsi, ki pridejo na ogled tekmovanja.

6.4. PREDLOGI ZA NAPREJ

Atletsko društvo Almont vsako leto organizira do 6 atletskih tekmovanj, od tega dve do tri tekmovanja na atletskem stadionu. Sodeluje pri pripravi šolskih atletskih tekmovanj. V zadnjih treh letih se je na področju organizacije in izobraževanja naredilo veliko. V okviru društva deluje zbor atletskih sodnikov Slovenska Bistrica. Ob novem vodstvu sodniškega zbora se je le-ta povečal za 15 članov, starejši sodniki so napredovali v višje nazive in se dodatno izobraževali. V dejavnosti se vključujejo številni prijatelji atletike. Cilji v dejavnosti sodniškega zbora so:

- Povečati število sodnikov do te ravni, da lahko samostojno pokrijemo sojenje na atletskem mitingu.
- Sedanje sodnike dodatno izobraževati v nazive delegat tekmovanja, glavni sodnikov, sodnik štarter.
- Pridobiti čim večjo populacijo ljudi za licenco atletski sodnik. Ta populacija bi se lahko črpala iz atletov, staršev atletov, sponzorjev in drugih interesentov, ki jih zanima delo v atletiki.

V sami organizaciji tekmovanja imamo še veliko rezerv. Cilji v prihodnje so:

- izpopolniti ostale službe tekmovanja z zadostnim številom ljudi,
- pripraviti in izpeljati ustrezen finančni načrt priprave tekmovanja,
- pridobiti sponzorje in donatorje za ostala atletska tekmovanja,
- organizacija atletskega mitinga v večernem terminu pod reflektorji in z dopolnilnim programom,
- ostati v organizaciji tekmovanj serije mitingov mednarodne lige,
- v sam organizacijski odbor vključiti osebe iz strani sponzorjev in donatorjev, ki bi imele željo pomagati in sodelovati v službah organizacijskega odbora ali izvedbe tekmovanja. Zajeli bi področja, ki so naša šibkost, to je predvsem dopolnilni program, marketing in oglaševanje.

Veliko rezerve ima društvo na področju marketinga in oglaševanja. Eden od ciljev je pridobiti sponzorje za ostala organizirana tekmovanja. To področje zajema marketing. Potrebovali bi osebo, ki bi se izključno ukvarjala s tem področjem. Pri vsakoletnem načrtovanju bi se naredil finančni načrt za organizacije tekmovanj. Koledar tekmovanj je jasen že pozno jeseni in je dovolj časa za pridobitev finančnih sredstev. Ta načrt bi bil časovno načrtovan, kdaj se pridobi sponzorje, do kdaj mora bit denar zagotovljen, kakšni stroški zajemajo posamezna tekmovanja. Sam finančni načrt bi se lahko naredil po procesu analize stroškov in koristi, saj vsakoletna organizacija da jasno sliko, kakšni stroški nastanejo pri sami organizaciji tekmovanja. Gospodarstvo v občini raste, uspehi atletov ter mlajših generacij vsako leto rastejo, podmladek je številčen in treba je finančno zagotoviti prihodnost društva, da se jim

ponudi čim več. Tekmovati na domačem stadionu je največje veselje in motivacija vsakega športnika.

Organizacija mitinga Mednarodne atletske lige je zahteven projekt. Eden od ciljev v prihodnje je organizacija atletskega mitinga v večernem terminu pod reflektorji z dopolnilnim programom. Liga je že medijsko odmevna in to je potrebno koristiti tudi v prihodnje. V Slovenski Bistrici so vse možnosti za izvedbo atletskega spektakla. Pri organizaciji večernega mitinga bi bilo potrebno biti pozoren na več dejavnikov:

- Povečati organizacijski odbor tekmovanja in še bolj zapolniti ostale službe tekmovanja
- Narediti dinamičen in atraktiven urnik tekmovanja z vmesnimi vrhunci, ki bi se stopnjevali proti koncu
- Zagotoviti bolj ugoden koledarski urnik tekmovanja v višku sezone
- Pri urniku biti pozoren na discipline tekmovanja, ki morajo biti atraktivne za gledalce in zapolnjene z vrhunskimi atleti
- Zagotoviti čim večji denarni nagradni sklad in privabiti vrhunske slovenske atlete in atlete iz tujine
- Povečati proračun tekmovanja
- Dopolnilni program z znano glasbeno skupino, možen prostor je stadion po zaključku tekmovanja ali pa bližnje veliko parkirišče
- Več energije vložiti v marketing, pridobivanje sponzorjev in v oglaševanje

Za dobro organizacijo in izvedbo tekmovanja je pomembno, da imamo odlično pripravljena tekmovališča, kvalitetno sodniško službo, dinamično izvedeno tekmovanje, lep vizualni pogled na reklame sponzorjev, popolno udeležbo tekmovalcev po posameznih disciplinah, urnik tekmovanja, veliko gledalcev na tribuni, medijsko in televizijsko pokritost. S tem pristopom bomo zadovoljili sebe kot organizatorje, tekmovalce, gledalce, novinarje in sponzorje (Ambrožič, 2007).

7.0 SKLEP

Namen diplomskega dela je bil predstaviti organizacijsko shemo atletskega tekmovanja v Atletskem društvu Almont. Kot primer sheme je v diplomskem delu prikazana organizacija mitinga mednarodne atletske lige za veliko nagrado AZS (Atletske zveze Slovenije), ki je potekal v Slovenski Bistrici meseca maja leta 2007. V shemi je predstavljen organizacijski odbor tekmovanja, posamezne službe tekmovanja z vodilnimi osebami in z nalogami, za katere so bile zadolžene. V delu je opisana priprava na organizacijo tekmovanja in statistika tekmovanja s številom nastopajočih in številom delujočih oseb v posameznih službah. V diplomskem delu je bil vključen ekonomski vidik tekmovanja in primerjava z drugimi organizatorji mitingov mednarodne lige.

V diplomskem delu gremo skozi zgodovinski pregled organizacije tekmovanj. Zajeta je tudi bogata zgodovina tekmovanj v Sloveniji skozi celotno 20. stoletje. Z nastankom Atletske zveze Slovenije je delo v povezavi z atletiko postalo bolj sistematično in organizirano. Bogata tradicija se nadaljuje tudi po osamosvojitvi leta 1991 s sprejetjem v IAAF in EAA. Atletsko društvo Almont ima bogato zgodovino tekmovanj, ki se je razvijala od nastanka društva. Mednarodna atletska liga predstavlja najvišji nivo tekmovanja, ki ga društvo organizira. Predstavljene so vse lastnosti, kriteriji, cilji standardi in pogoji prve slovenske atletske lige (Mednarodna atletska liga za veliko nagrado Vzajemne), ki je bila ustanovljena leta 2006. Predstavljena je metoda analize stroškov in koristi, statistična metoda, s katero lahko dobimo vpogled v finančni vidik organizacije tekmovanja.

V diplomskem delu je bila zajeta deskriptivna metoda zbiranja podatkov, veliko sem si pomagal z lastnimi izkušnjami in viri iz arhiva Atletskega društva Almont. V delu sem opravil analizo stroškov in koristi za predstavljeni miting. Izračunal sem indeks donosnosti brez diskontne stopnje za tekmovanje, ki mi je dala podatek, ali je tekmovanje imelo izgubo ali donos.

Teoretična shema tekmovanja je enaka za vse nivoje tekmovanj, od šolskih tekmovanj do svetovnega prvenstva. Razlika je v številu oseb in zapolnjenosti posameznih služb tekmovanja. Mitingi mednarodne atletske lige zahtevajo visok nivo organizacije, ki ima svoja merila, standarde in pravila, ki se jih mora držati vsak organizator. AD Almont je zagotovil osnovne standarde tekmovanja, delujoče službe in poskrbel za opremljenost stadiona, da je ustrezal kriterijem tekmovanja. V tem pogledu so še pomanjkljivosti, ki se morajo v prihodnosti odpraviti. Samo tekmovanje je potekalo brez večjih težav, vse je izšlo po zastavljenih načrtih. V pripravi so se pojavili problemi s številom sodnikov, ki se je rešil s sodelovanjem drugih sodniških zborov, manjkajoča tehnična oprema stadiona se je izposodila. Najbolj šibko točko organizacije predstavlja finančni vidik, na katerem bi se dalo postoriti še več.

Opravljen analiza stroškov in koristi je pokazala, da je indeks donosnosti tekmovanja minimalen. V primerjavi z drugimi organizatorji je bil proračun tekmovanja najmanjši in stroški organizacije so se enačili z dohodki tekmovanja. Čeprav so tekmovanje sponzorirala nekatera večja podjetja v občini, je bil prihodek minimalen v primerjavi z drugimi organizatorji, ki so zagotovili večje število sponzorjev. Razlika v dohodku štartnine tekmovanja se je poznala zaradi potekanja drugega tekmovanja v istem terminu. Po nivoju tekmovanja, sponzorjih in finančne vložku izstopa miting v Velenju, ki velja za miting EAA (Evropske atletske zveze), za katerega veljajo še posebni pogoji in standardi. Denarni vložek je največji, stroški se temu enačijo.

Iz razprave je treba poudariti naslednje zaključke:

- atletske tekmovanje se organizira zaradi atletov,
- organizacija atletskega tekmovanja je v športu najbolj zahtevna oblika športne prireditve,
- organizacijski odbor se mora na organizacijo tekmovanja pravočasno pripraviti, določiti vodje posameznih služb tekmovanja in zagotoviti dovolj ljudi za opravljanje nalog v posameznih službah,
- organizator mora tekmovanje organizirati po merilih, standardih, predpisih in atletskih pravilih, ki veljajo za organizacijo tekmovanj,
- vsaka dejavnost v zvezi z izvedbo in potekom tekmovanja mora biti časovno načrtovana in mora imeti svoj urnik protokola delovanja,
- urnik tekmovanja je tisti element priprave, kateremu je treba posvetiti posebno pozornost, saj daje organizatorju možnost priprave tekmovanja visokega nivoja z zapolnjenimi disciplinami z vrhunskimi atleti, katerih nastopi predstavljajo vrhunec tekmovanja,
- najpomembnejša oseba pri organizaciji tekmovanja je vodja tekmovanja, ki je režiser tekmovanja, skrbi za načrtovanje in pripravo na organizacijo tekmovanja, na stadionu mora imeti svoj prostor, iz katerega nadzira potek tekmovanja in koordinira delovanje ostalih služb,
- po številu ljudi sta najštevilčnejši službi tekmovanja sodniška in tehnična služba, ki sta tudi najbolj izpostavljeni,
- nivo organizacije tekmovanja je odvisen od števila ljudi in zapolnjenosti posameznih služb, kar omogoča nemoteno in koordinirano delo na vseh področjih,
- mitingi Mednarodne atletske lige predstavljajo sistem tekmovanja, ki je atraktiven za atlete, gledalce in je popestril koledar tekmovanj,
- mitingi mednarodne lige so atletiki dvignili ugled, skrbijo za njeno promocijo, medijsko je tekmovanje dobro podprto in finančni vložek sponzorjev je velik,

- premalo poudarka je na dopolnilnem programu, ki ga organizatorji pogosto zanemarijo, osredotočijo se le na izvedbo tekmovanja, v veliki meri igra vlogo pri tem denar,
- poleg organizacijskega načrta ima pomembno vlogo finančni načrt organizacije tekmovanja, ki nam mora dati jasno sliko o stroških in dohodkih tekmovanja,
- vse službe organizacijskega odbora imajo pomembno vlogo v sami organizaciji in pripravi načrtovanja izvedbe tekmovanja. Vsaka služba ima svojo nalogo, ki je zelo pomembna, in delovanje mora biti koordinirano in vodeno ter se morajo med sabo dopolnjevati. Skupno delo je tisto, ki prinese uspešno organizacijo tekmovanja na visokem nivoju.

V prihodnje je treba delati naprej s takšnim zagonom in željo, ki trenutno prevladuje med člani društva. Potrebno je izkoristiti rezervne možnosti, ki so nam dane, in tako zapolniti področja, ki so mogoče danes še neizkoriščena. Želje in motivacije ne manjka, potrebno se je držati zastavljenih ciljev in iz izkušenj, predvsem pa storjenih napak, potegniti čim več, kar nam bo v pomoč v prihodnjih projektih organizacije atletskih tekmovanj.

Sklepna misel

Atletika ima v Slovenski Bistrici bogato zgodovino. Številni atleti so dosegli vrhunske rezultate in se udeleževali tekmovanj ter nastopali za različne kategorije reprezentance. V preteklem desetletju se je veliko pridobilo z infrastrukturo. Od novega stadiona do atletske dvorane, ki je ena izmed štirih v Sloveniji, ki omogoča organizacijo tekmovanj v zimski sezoni. Zato so zaslužni številni ljudje v društvu in v občini. Pobude so bile uresničene, a ciljev za naprej ne manjka. V zadnjih treh letih se je formirala skupina ljudi, ki vodi in izpeljuje tekmovanja. Sestavljena je iz sedanjih in bivših atletov ter prijateljev atletike, ki priskočijo na pomoč. Poskrbljeno je za izobraževanje sodnikov, vsaka organizacija tekmovanja pa prinese nove bogate izkušnje. Dobra organizacija je delo celotne ekipe od priprave do zaključka. Atletska šola že ima svoje sadove dela, saj prihajajo mladi atleti, ki dajejo veliko upanja za nadaljevanje tradicije uspešnih rezultatov in uspešnih atletov. Vsi pripomorejo k temu, da uspešno izpeljemo vsako tekmovanje, na organizacijskem in rezultatskem nivoju. Treba je koristiti pridobljeno infrastrukturo, ki je bila zgrajena v namen organizacije športnih prireditev in v razvoj atletike. Skupna želja, cilji in druženje so tisti elementi, ki nas pri tem delu združujejo in vodijo naprej v nove izzive. Naj moje diplomsko delo predstavlja analizo dosedanjega dela in ne kritiko, moj pogled, želje in cilje ter dobro popotnico za naprej.

8.0 LITERATURA:

1. Ambrožič G., Peternej Z. (2007). *Razpisi tekmovanj in Merila za nastope v letu 2007*. Ljubljana: Atletska zveza Slovenije.
2. Ambrožič G., Steiner M., Peternej Z. (2008). *Razpisi tekmovanj in Merila za nastope v letu 2008*. Ljubljana: Atletska zveza Slovenije.
3. Ambrožič G. (2007). *Razvoj tekmovalnega sistema*. (Predmetno gradivo) Ljubljana: Atletska zveza Slovenije. Tekmovalna komisija AZS.
4. Atletska zveza Slovenije (2007). *Pravila za atletska tekmovanja*. Ljubljana: Atletska zveza Slovenije in Združenje atletske sodnikov Slovenije.
5. Atletska zveza Slovenije – Tekmovalna komisija (2007). *Zapisnik 22. seje TK atletske zveze Slovenije, dne 12.06.2007*. Pridobljeno dne 22.4.2008 iz www.atletska-zveza.si/files/zapisniki/Zap_kt22_2007.pdf
6. IAAF (2004). *The Referee – August 2004 9th edition*. Monaco: IAAF global athletics.
7. Kolar E., Bednarik J., Kovač M., Levak I., (2004). Sponzoriranje športne prireditve. *Šport*, 52 (2/2004), 14-20.
8. Kolar E. (2007). *Analiza stroškov in koristi investicijskega projekta »Tehnološka obnova telovadnica Partizan na Vrhniki«*. (Seminarska naloga) Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Ekonomska fakulteta. Projekti management.
9. Kessene S. (1998). Cost Benefit-Analysis of Sport Event, *European Journal Of Sport Managment*, Vol.5 Nr.2- 1998, 44-49.
10. Račič M. (2005). *85 let slovenske atletike*, Atletska zveza Slovenije. Ljubljana.
11. Steiner M. (2005). *Mitingi za »Veliko nagrado AZS«*. (Predmetno gradivo) Velenje: Atletski klub Velenje.
12. Steiner M. (2007). Velika nagrada AZS: najmanj tri ure v živo na TV. *Atletika*, 051-052, 9-10.
13. Šugman R., Bednarik J., Kolarič B. (2002). *Športni menedžment*. Univerza v Ljubljani: Fakulteta za šport. Inštitut za šport.
14. Šugman R. (1995). *Športna prireditve*. Univerza v Ljubljani: Fakulteta za šport. Inštitut za šport.
15. Šugman R. (1997). *Zgodovina svetovnega in slovenskega športa*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Fakulteta za šport.
16. Tomič M. (1982). *Vreme kraljice*. Beograd: Sportska biblioteka.
17. Quercetani Roberto L. (2001), *Athletics history of modern track and field athletics (1860 – 2000): men and women*. Milano (Italy), Sep. Comp.
18. Uradni list RS, št. 113/2005 z dne 16. 12. 2005. *Zakon o javnih zbiranjih (uradno prečiščeno besedilo) (ZJZ-UPB2)*. str. 12232
19. Zorjan D., Ambrožič J., Račič M. (1997), *Tehnična služba*, Mladinsko evropsko prvenstvo Ljubljana 1997. Ljubljana: Atletska zveza Slovenije.

9.0 PRILOGA

Priloga 1: Razpis 6. mednarodnega atletskega mitinga (1. tekmovanje za Veliko nagrado AZS)

Atletika v novi podobi

Razpis 6. mednarodnega atletskega mitinga

1.tekmovanje Velike nagrade AZS v letu 2007

Organizator tekmovanja: Atletsko društvo ALMONT Slovenska Bistrica

Datum tekmovanja: **sobota 12. maj 2007**

Kraj tekmovanja: Stadion Slovenska Bistrica

Pričetek tekmovanja: ob 14.00 uri

Prijave: do četrтка 10. maja 2007 s spletno prijavo in za tujce na atletika@almont.si ali fax: 02 805 0686

Informacije: Zavod za šport Slovenska Bistrica

tel.: 02 8050680 ali GSM: 041 558 356

Štartnina: 6 evrov na štart.

Discipline mitinga:

URNIK TEKMOVANJA

	Teki	Skoki	Meti
14.00	80 m ovire – pionirke (76,2/8,00)	DALJINA – Ž (pionirke)	KLADIVO – Ž
14.15	100 m ovire – mlajše mladinke (76,2/8,50)		
14.30	100 m ovire – Ž		
14.40	110 m ovire – M – mladinci		
14.50	110 m ovire – M		
Otvoritev tekmovanja			
15.00	100m – M kv.	DALJINA – Ž VIŠINA – M	KROGLA – Ž KOPJE – M KLADIVO – M
15.30	100 m – Ž kv.		
15.45	3000 m M		
16.00	1500 m Ž		
16.15	100 m finale M		
16.25	100 m Finale Ž		
16.35	800 m M		KOPJE – Ž
16.45	800 m Ž	DALJINA – M	KROGLA – M
17.00	400 m M	VIŠINA – Ž	
17.25	400 m Ž		

Pridržujemo si pravico spremembe urnika.

Najboljši trije v vsaki disciplini dobijo medalje in praktične nagrade. Za prvih pet doseženih rezultatov po madžarskih tablicah v skupni konkurenci (po pravilih mednarodne atletske lige) in za memorialno disciplino met kladiva so predvidene denarne nagrade.

Vsi udeleženci ste vabljeni na tradicionalni golaž.

Priloga 2: Organizacijski odbor v Atletskem društvu Almont za Veliko nagrado AZS

(Izdaja biltena s štartno listo)

Atletika v novi podobi

Velika nagrada AZS

6. mednarodni atletski miting in memorial Milana Stepišnika v metu kladiva

Slovenska Bistrica, 12. 5. 2007

Vodstvo tekmovanja:

Direktor mitinga: Marjan Štimec

Vodja tekmovanja: Jure Pirš

Delegat AZS: mag. Igor Godec

Vodja sekretariata: Ladislav Mesarič

Vodja protokola: Antonija Matevžič

Napovedovalec: Robert Herga

Vodja tehnične službe: Bojan Plavšič

Marketing: Darja Šlamberger

VIP: Miro Lešnik

Zdravstvena služba: ZD Slovenska Bistrica

Vodja sodnikov: Andrej Timošek

Glavni sodnik za teke: Jože Galič

Glavni sodnik za skoke: Ana Klampfer

Glavni sodnik za mete: Vlado Vidmar

Merjenje in obdelava rezultatov: TIMING LJUBLJANA

Merjenje dolžinskih metov: GEOFOTO Slovenska Bistrica

Sodniki: ZAS Sl.Bistrica, ZAS Maribor, ZAS Ptuj, ZAS Šentjur, ZAS Velenje

ZAS Celje

Komisija za pritožbe:

mag. Igor Godec

Andrej Timošek

Jure Pirš

Priloga 3: tehnična navodila za tekmovalce in trenerje

Tehnična navodila

Ogrevanje

Ogrevanje je možno v dvorani in izven stadiona.

Prijavnica

Prijavnica se nahaja pri izhodu iz dvorane na stadion. Vstop na stadion je možen samo skozi prijavnico. Za tehnične discipline se tekmovalci javijo 30 minut pred štartom, za teke pa 10 minut pred štartom. Vstop na stadion je dovoljen samo v spremstvu sodnika.

Garderobe

Garderobe so pod tribuno na stadionu. Za osebne predmete in opremo v garderobah organizator ne odgovarja.

Skupine in napredovanje

V teku na 100 m se v finale A uvrsti šest najhitrejših atletov / atletinj iz kvalifikacij. V finale B pa naslednjih šest najhitrejših atletov / atletinj iz kvalifikacij. V ostalih tekaških disciplinah se vrstni red določi na osnovi doseženih časov.

Začetne višine in dvigovanje letvice

Začetne višine pri skoku v višino določi vodja sodnikov na disciplini na osnovi dogovora s tekmovalci.

Dvigovanje letvice: moški do 195 po 5 cm, naprej po 3 cm,
ženske do 160 cm po 5 cm, naprej po 3 cm.

Priznanja in nagrade

Prvi trije uvrščeni v vsaki disciplini dobijo medalje in praktične nagrade. Prvi trije uvrščeni v vsaki disciplini se takoj po koncu discipline javijo pri steklenih vratih na sredini dvorane za odhod na podelitev priznanj.

Deset najboljših rezultatov mitinga (madžarske tablice) bo nagrajenih z denarnimi nagradami. Podelitev bo po končani zadnji disciplini. Vsi nagrajenci bodo dobili nagrade izplačane na TRR v desetih dneh po tekmovanju, zato morajo obvezno izpolniti obrazec za izplačilo nagrade.

Metalci kladiva imajo poseben nagradni sklad štejejo pa tudi v zgoraj omenjeno točkovanje.

Lokacija zdravniške službe

Pri ozvočenju za razglasitve.

Štartnina: 6 evrov za štart

Pritožbe:

V skladu z razpisi atletskih tekmovanj.

Tekmovalci na mitingu tekmujejo na lastno odgovornost.

V prilogi 1 je prikazan razpis tekmovanja, ki ga mora sekretariat tekmovanja poslati na zvezo najmanj 10 dni pred izvedbo tekmovanja. Priloga 2 pa vsebuje stran štartnega biltena z vodstvom tekmovanj in sodniško službo, Priloga 3 vsebuje tehnična navodila za tekmovalce in trenerje.

